

ØYENSTIKKER

*et filmmanuskript av Nikolaj Frobenius
og Marius Holst.*

Basert på en novelle av Ingvar Ambjørnsen

*© N. Frobenius
Screenwriters Oslo
Prinsens gate 3b
0181 Oslo
Tlf.: 22 33 20 55*

1. SCENE. EXT. ROBÅT. MORGEN.

Et vann. En robåt. EDDIE, 35, sitter i robåten, årene dras rytmisk gjennom vannet. Det er stille. Innsjøens svarte overflate. Vi ser Eddie nært. Hører stemmen hans.

EDDIE V.O

Jeg var nede på bunnen av verden. Vennene mine var vekk. Jeg var syk. Så sto det noen over meg. Det var en jente, en fin jente. Jeg var redd, men hun var reddere. Hun trakk meg opp fra bunnen. Hun hjalp meg, og så hjalp jeg henne. Nå er vi her, på landet.

Eddie syner garn. Det er bare noen småfisk i garnet. Eddie får øye på en glinsende buk i vannet, og strekker seg langt utover relingen for å få tak i den. Den ligger for langt ute. Eddie strekker seg lenger ut. Plutselig begynner det å sive vann inn i båten fra en sprekke i bunnen. Eddie slipper taket i garnet. Han forsøker å dekke til hullet i bunnen av båten, men vannet fosser fort inn og båten synker uvergelig.

2. SCENE. INT. HUS. MORGEN

MARIA, 27, står foran vinduet i soverommet i andre etasje. Hun ser ut. Myser i sollyset. Hun ser Eddie og båten. Båten som synker. Maria står og ser på Eddie som kaver i vannet. Hun smiler, undrende. Hun ser: Eddie forsøker å holde seg fast i båten, men den synker. Han kan ikke svømme. Maria snur seg og går ut av rommet.

3. SCENE. EXT. HUS. MORGEN

Maria går gjennom hagen. Hun går fortere og fortere ned mot brygga. Hun kommer ut på brygga og ser på båten og Eddie som synker. Så hopper hun i vannet. Maria svømmer bort til Eddie. Trekker ham med seg bort til brygga. De henger i bryggekannten. Så begynner de å le.

4. SCENE. EXT. HUS. MORGEN

Maria og Eddie klyver i land ved brygga. De er søkk våte, det drypper av dem. Maria legger seg på brygga, utmattet. Eddie heller vann ut av de tunge gummistøvlene.

EDDIE

Jeg burde ikke ha støvler på meg når jeg er ute og ror.

Maria ser på Eddie.

MARIA

Vil du klippe meg?

EDDIE

Du har spart så lenge.

MARIA

Vil du?

Eddie stryker en vanndråpe vekk fra ansiktet hennes. De går gjennom hagen opp mot huset, holder omkring hverandre.

5. SCENE. INT. HUS. DAG

Eddie står bøyd over Marias lyse hode. Han ser på håret hennes, vil nødig klippe det. Maria sitter med lukkede øyne. Eddie løfter på håret hennes, ser på saksen, men klipper ikke. Han nynner lavt på en gammel sang.

EDDIE

Skal jeg ta alt?

Eddie holder det lange lyse håret hennes opp i luften. Maria svarer ikke. Han klipper en ørliten lokk fra håret hennes.

EDDIE

Sikker?

Maria nikker.

EDDIE

Du kommer til å ligne på meg.

MARIA

På deg?

EDDIE

Da jeg var liten.

MARIA

Eddie?

Maria grunner på noe, det er noe hun vil si, men får det ikke til.

MARIA

Klipp da.

Eddie begynner å klippe henne.

6/7. SCENE. INT/EXT. BIL.DAG

Eddie sitter i en gammel Volvo. Han kjører opp bakken, vekk fra gården. Halveis oppe i bakken stanser han. Eddie ser i speilet: Maria står på tunet og ser etter bilen. Eddie setter bilen i revers og rygger ned bakken bort til henne. Han sveiver ned vinduet.

EDDIE

Vil du være med?

Maria rister på hodet. Hun stryker ham over skjegget.

EDDIE

Jeg skal hente en overraskelse.

MARIA

Kjør da, din dust.

Eddie kjører opp bakken.

8. SCENE. INT. BUTIKK. BYGD. DAG

Eddie kommer bort til kassen i en gammeldags butikk. BUTIKKEIEREN står bak kassen. Han hilser til Eddie.

BUTIKKEIER

Nå, hvordan går det for dere unge der ute?

EDDIE

Til helvete. Nei, det går bra.

Butikkeieren ler.

BUTIKKEIER

Får du noe fisk i de garnene du setter, Eddie?

EDDIE

Abbor og ørrett. Har du fått pakken?

Butikkeieren tar fram en konditoreske. Andektig åpner han den. Det er en kake med marsipanlokk. På lokket er det skrevet MARIA inne i et hjerte. Eddie ser på kaken.

9. SCENE. EXT. BUTIKK. BYGD. DAG

Eddie kommer ut av butikken med kaken under armen. Da han løfter blikket får han øye på noe og stanser. På bensinstasjonen framfor ham står en mann og fyller bensin på en svart Chrysler. Mannen er kledd i en rufsete mosegrønn dress som matcher bilen. Da han løfter hodet virker han stakkarslig, forlatt der han står ved bensinpumpen og fikler med lokket til bensintanken. Eddie kjenner ham igjen, men i et øyeblikk nøler han med å gå bort. Så går Eddie bort til bensinstasjonen.

10. SCENE. EXT. BENSINSTASJON. BYGD. DAG

Eddie går bort til Chyrleren. Mannen snur seg mot Eddie. KULLMANN er i slutten av tredveårene. Han snur seg i en brå bevegelse mot Eddie.

KULLMANN

Eddie? Faen, Eddie. Er det deg?

EDDIE

Det er meg.

KULLMANN

Hva skal jeg si? Jeg kjente deg faen ikke igjen med det skjegget. Du ser godt ut.

EDDIE

Jeg har det bra.

KULLMANN
Du ser godt ut.

EDDIE
Og du?

Kullmann forsøker å smile, men det blir en merkelig grimase.

KULLMANN
Lenge siden. Lenge siden sist.

EDDIE
Er det fem år siden?

KULLMANN
Fem år, førti dager.

EDDIE
Hva gjør du her, Kullmann.

KULLMANN
Farter omkring. Jeg er selger. Skal helt opp til Umeå.

EDDIE
Umeå? Dette er ikke veien til Umeå.

KULLMANN
Jeg kjører omkring som jeg vil.

EDDIE
Er du selger?

KULLMANN
Kjører omkring.

EDDIE
Skal vi ta en øl?

KULLMANN
Jeg drikker ikke noe særlig lenger.

EDDIE
En enkel?

KULLMANN
Hvis du kan låne meg en hundrings.

EDDIE
En hundrings?

KULLMANN

Til bensin.

EDDIE

Jeg trodde du var selger.

Han trekker en hundrelapp opp av bukselomma og gir den til Kullmann. Kullmann gliser.

11. SCENE. INT. VEIKRO. DAG.

Eddie og Kullmann sitter ved et bord og drikker øl. I bakgrunnen sitter noen unge gutter og kjekker seg for hverandre, av og til bryter de ut i høylytt latter. Kullmann drikker store klunker av ølen.

De ser på hverandre i et øyeblikks stillhet. Så begynner begge å le.

EDDIE

Jeg ser ingen lenger. Du er den første jeg har møtt på flere år. Sprøtt at du sitter her.

KULLMANN

Hva har du i esken, Eddie.

EDDIE

Ingenting.

KULLMANN

Ingenting?

Eddie åpner lokket forsiktig og viser Kullmann bursdasgskaka.

KULLMANN

"Maria". Fy faen, du har ordnet deg.

EDDIE

Hun går turer i sivet og leser og prøver å venne seg til at alt er så stille. Hun er det beste som har skjedd meg.

Kullmann drikker.

EDDIE

Det er bursdagen hennes.

KULLMANN

OK.

EDDIE

Vi har bodd her ute i et år nå. Det er livet.

KULLMANN

Du har klart deg, Eddie.

EDDIE

Visst faen har jeg det.

KULLMANN

Du må ikke rote det bort.

EDDIE

Hva snakker du om?

Taushet i et øyeblikk.

EDDIE

Bli med ut og se på gården.

KULLMANN

Kanskje en gang.

EDDIE

Hva mener du? Det er klart du skal være med ut og se på gården.

KULLMANN

Det hadde vært fint, men jeg kan ikke.

EDDIE

Kan du ikke? Hva mener du? Kan du ikke?
Hva er det du har å gjøre som er så viktig?

KULLMANN

Jeg må videre. Jeg har en rute.

EDDIE

Hva er det du selger?

KULLMANN

Klær.

EDDIE

Klær? Hvor lenge siden er det vi har sett hverandre?
Sier du nei til en invitasjon fra en kompis du ikke
har sett på så lenge?

KULLMANN

Det passer sikkert ikke.

EDDIE

Klart du skal bli med ut og se på gården og hilse på Maria.

KULLMANN

Kanskje jeg kunne komme ut en kveld.

EDDIE

Det er klart. Eline. Gi oss to øl til.

12. SCENE EXT. HAGE. SKUMRING.

Maria sitter i en stol ute i hagen og pirker apatisk i en skoeseke hvor hun har samlet håret sitt. Hun har bare en t-skjorte på seg. Det er kjølig. Hun legger esken fra seg. Hun sitter urørlig i et øyeblikk. Maria reiser seg og snur seg mot huset. Hun står og ser opp mot vinduene og lyset der inne. Hun går mot huset. Ser på vinduene. Hun går langsomt opp trappen, bort til døren. Da hun kommer helt fram til døren, stanser hun.

MARIA

Inne er det så varmt og hyggelig.

Maria åpner døra. Nå hører hun lyden av summende lysstoffrør, som en svak sirene. Hun snur seg brått og går tilbake til stolen.

13. SCENE. EXT. BIL. SKUMRING.

Eddie og Kullmann kommer ut av kafeen og går bort til parkeringsplassen hvor bilene deres står parkert overfor hverandre. Begge er godt påseilte, men Eddie er noe stødigere enn sin gamle venn, han holder kakeesken i den ene hånden. De stanser ved bilene.

KULLMANN

Vil du se hva jeg har med?

Han åpner bagasjerommet og plukker opp et stort fenalår som er pakket inn i et hvitt tørkle. Stolt som et barn holder Kullmann låret opp foran Eddie.

EDDIE

Jeg trodde du solgte klær?

KULLMANN

Det er for å gjøre kundene blide, Eddie. Jeg viser dem klærne, og så gir jeg dem en liten skive med fenalår.

EDDIE

Funker det?

KULLMANN

Noen ganger.

Eddie setter seg inn i bilen.

EDDIE

Kjør etter meg.

14. SCENE. EXT. GÅRDSPLASS. SKUMRING

Volvoen kjører langs en svingete gårdsvei. De passerer naboens gård. En bikkje bjeffer etter bilene. De kjører ned en bakke. Chrysleren følger etter Volvoen. Småbruket ligger på en gjengrodd plass nede i dalen. Grusveien vrir seg ned mot gårdstunet. Eddie stanser bilen foran trappen. De går ut. Maria sitter på trappen. Hun fryser og holder hendene om skuldrene. Hun reiser seg da bilen kjører opp foran trappen. Eddie kommer ut og går bort til henne, klemmer henne, hun trekker seg unna.

EDDIE

Fant denne fyren på veien. Det er Jarl Kullmann.

Maria bare ser på dem, svarer ikke.

KULLMANN

Vi var kompiser fra handelsskolen.

De ler. Han holder fenalåret opp i luften som en hilsen. Maria kikker på Kullmanns tragikomiske skikkelse og ser tilbake på Eddie.

MARIA

Jeg tenkte at du var falt ned i et hull i bakken og ikke kom opp.

EDDIE

Jeg har med noe til deg.

Eddie tar rundt henne. Maria dytter ham vekk og går inn i huset. Hun låser døren etter seg. Eddie ser på Kullmann. Eddie går bort til døren, tar i klinken, den er låst.

EDDIE

Maria!

Det er ikke noe svar. Eddie trygler:

EDDIE

Kom igjen, Maria! Unnskyld!

Det er helt stille innenfra. Eddie banker på døren igjen, hardt.

EDDIE

Du ødelegger.

Det er stille innefra. Kullmann ser undrende på ham.

EDDIE

Hun fikser ikke å være alene. Husredd.

Eddie snur seg og går bort til bilen og plukker ut kaken og setter den på taket av bilen. Han pakker den ut av esken og retter på formen som har fått seg en trøkk under kjøreturen, han setter på bursdagslys. Kullmann kommer bort til ham og ser på Eddie som forsøker å plassere lysene i symmetrisk orden på kaka.

KULLMANN

Hvor gammel blir hun?

EDDIE

26. Har du fyr?

Kullmann tenner lysene på kaka. Eddie løfter opp kaka og går rundt huset, til stuevinduet. De to karene stiller seg under vinduet. Eddie kremter.

EDDIE

Å gid hun lenge, lenge, lenge leve må ...

Kullmann faller haltende inn i sangen. De synger bursdagssangen i kor, med skrålende stemmer. Etter en liten stund kommer Maria til syne i vinduet. Hun ser ned på de to mennene. De ser komiske ut der de står og synger av full hals.

15. SCENE. INT. STUE. KVELD.

Eddie og Kullmann sitter ved spisebordet inne i stuen. Det er dekket på bordet med en hvit duk, parets fineste bestikk ligger på bordet. fenalåret ligger oppskåret på et fat. Det er en borgelig stil ved arrangementet som står i kontrast til husets spartanske innredning. Kullmann går omkring i stuen, ser beundrende på bordet, nervøs over den borgelige formen middagen har fått. Maria kommer inn med en flaske vin. Hun har tatt på seg noe fint til middagen. Hun skjenker et glass til Kullmann. Han drikker.

KULLMANN

Eddie fortalte meg at du driver og leser.

Kullmann ser på henne med et strålende smil, men hun bare holder blikket hans og svarer ikke. Eddie kommer inn med en panne i hendene. Han setter den midt på bordet.

EDDIE

Husets spesialitet!

Kullmann ser på pannen og den imponerende omeletten.

KULLMANN

Jeg visste ikke at du kunne lage mat.

Maria skjenker mer vin i glassene. Eddie bøyer seg fram og kysser henne på halsen. De setter seg. Eddie fisker fram en pakke fra under bordet. Han rekker den til Maria. Hun åpner pakken og trekker fram en prinsessekrone. Hun setter den på hodet og de ler.

MARIA

Er det gaven?

EDDIE

Nei, nei. Det er bare tull.

Han henter fram en større pakke som ligger under bordet. Maria åpner den og trekker fram en lekker badekåpe. Hun kysser ham.

EDDIE

Maria svømmer.

MARIA

Og du fisker.

De ler.

KULLMANN

Jeg trodde du skrøt av gården, Eddie. Men - den er jo - den er - jævlig bra -

EDDIE

Den er et vrak, fremdeles. Vi holder på å pusse opp.

MARIA

Onkelen min bodde her til han døde for noen år siden. Han var prest. Hadde ikke så mye tid til gården.

EDDIE

Den var en søppeldynge.

KULLMANN

Hvorfor kom du ikke og besøkte meg?

EDDIE

Hva?

KULLMANN

Jeg satt der i fem år og du kom aldri og besøkte meg.

EDDIE

Vil du snakke om det?

KULLMANN

Vil du ikke?

EDDIE

Nei, jeg vil ikke snakke om det. Det er Marias fødselsdag.

KULLMANN

Det er Marias fødselsdag. Skål Maria.

Maria ser på ham, rører seg ikke, skåler ikke.

EDDIE

Skål.

De to mennene ser på hverandre.

KULLMANN

Det hadde vært fint å se deg, det er det eneste.

Eddie svarer ikke.

KULLMANN

Du var jo min beste venn og jeg håpet at du skulle komme, men det gjorde ingenting. Egentlig ville jeg ikke ha besøk i fengselet. Det vet du jo, Eddie, ikke sant, det er ingen som vil ha besøk i fengselet.

EDDIE

Nei.

KULLMANN

Det er best å være alene, der inne, jeg mener, det er ingen vits i å besøke noen i buret.

MARIA

Gikk dere på skole sammen.

EDDIE

Nei.

Kullmann og Eddie ler.

Senere:

De sitter rundt bordet, har spist ferdig, de drikker rødvin, røyker sigaretter.

KULLMANN

Skal vi leke en lek. Jeg kan en lek. Vil dere leke en lek?

EDDIE

Hva slags lek?

KULLMANN

Det er en bra lek. Jeg lover deg, Eddie. Du må lukke øynene.

KULLMANN

Vi begynner med Eddie.

EDDIE

Nei, for faen. Jeg vil ikke være med på noen lek.

KULLMANN

Kom igjen, Eddie. Det er bare gøy. Lukk øynene.

EDDIE

Nei, for faen. Jeg vil ikke.

KULLMANN

Lukk øynene.

Eddie lukker øynene. Kullmann går bak ryggen på Eddie.

KULLMANN

Legg hodet bakover.

Eddie legger hodet bakover. Kullmann legger en hånd på skulderen til Eddie, beroligenede. Men Eddie er ikke rolig. Han spenner seg. Kullmann fester en klesklype på siden av halsen til Eddie. Eddie skriker til. Tar seg til halsen. Kaster klypen fra seg.

EDDIE

Jeg visste at du skulle gjøre det.

KULLMANN

Det er nettopp derfor det er jævlig.

EDDIE

Hva mener du?

KULLMANN

Det er nettopp fordi du vet at noe jævlig kommer til å skje at det er så jævlig.

Kullmann går bak ryggen til Maria.

KULLMANN

Din tur, Maria.

MARIA

Jeg er ikke med på leken.

KULLMANN

Alle må være med å leken.

MARIA

Jeg er ikke med på leken.

Maria reiser seg. Hun går ut på kjøkkenet. Kommer tilbake med en ny flaske vin. De to mennene sitter ved bordet og ser på henne.

MARIA

Hva ser dere på?

De to mennene ser på henne og ler. Hun ser seg i speilet som henger ved peisen. I håret hennes står klesklypen. Maria lar klesklypen stå i håret. Hun drikker fra et glass vin.

KULLMANN

Er du gravid?

MARIA

Hva?

KULLMANN

Det er noe med øynene dine.

Maria ser ufravendt på Eddie.

EDDIE

Hva? Hva?

Maria holder blikket hans fast.

MARIA

Jeg er gravid, Eddie.

EDDIE

Det var en overraskelse.

Han reiser seg, ustø et øyeblikk, og går bort til henne. Han holder omkring henne.

EDDIE

Det var en overraskelse.

Kullmann reiser han seg og går ut av rommmet.

Eddie ser på Maria.

EDDIE

Når fikk du vite det?

MARIA

Sist jeg var i byen.

Eddie kysser henne. De ser på hverandre, stille.

EDDIE

Hvor ble det av ham?

MARIA

Kanskje han har dratt?

Eddie går ut.

16. SCENE. EXT. TUN. NATT

Eddie kommer kommer ut på tunet. Kullmann sitter i bilen. Eddie går bort til ham. Kullmann sitter og drikker av en flaske med sprit.

EDDIE

Hva gjør du?

KULLMANN

Jeg kjører.

EDDIE

Du skal ikke kjøre noe sted.

Kullmann rekker ham flasken og Eddie tar en slurk.

EDDIE

Jeg visste ikke at du var ute.

KULLMANN

Tror du man noen gang kan reise vekk fra noen?

EDDIE

Hva?

KULLMANN

Jeg mener, kan man noen gang reise vekk -

EDDIE

Hva?

KULLMANN

Ingenting.

Maria kommer ut på trappen.

MARIA

Skal du kjøre?

Kullmann rister på hodet.

KULLMANN

Får ikke lov. Av Eddie. Det blir vel fint, Maria.

MARIA

Hva?

KULLMANN

Å ha et barn. Her ute. Det blir vel fint?

EDDIE

Hva mener du?

KULLMANN

Ingenting. Jeg bare tenker. På barnet. På hvor fint det er å vokse opp på landet. Med frisk luft. Tror du ikke det blir fint, Maria?

Maria svarer ikke.

KULLMANN

Selv kunne jeg aldri satt barn til verden.

MARIA

Hvorfor ikke?

KULLMANN

Foreldre burde ikke lyve.

EDDIE

Hva prater du om?

KULLMANN

Jeg sier bare sannheten. Jeg har begynt med det.
Nå sier jeg bare den absolutte sannheten.

EDDIE

Hvor jævla absolutt må den være?

KULLMANN

Helt absolutt.

EDDIE

Skal vi gå inn?

Kullmann strekker seg og henter fram en flaske sprit fra baksetet.

KULLMANN

Skal vi ta en sterk en?

De går inn.

17. SCENE. INT. HUS. NATT

Musikk. Eddie og Maria danser langsomt over gulvet. Kullmann betrakter dem. Så lukker han øynene, hodet faller framover. Maria legger hodet inntil Eddie. Over skulderen hans ser hun på Kullmanns sovende skikkelse. Hun river seg løs fra Eddie og går bort og tar en sigarett fra pakken til Kullmann som ligger på bordet. Hun blåser røyk i ansiktet på Kullmann.

EDDIE

Han ser ut som en gutt.

MARIA

Det synes jeg ikke.

EDDIE

Han ser ut som en gutt som har sovnet i fanget på en naken dame.

MARIA

Det er bullshit. Han sover ikke engang. Tror du ikke jeg vet at han ikke sover.

Eddie snur seg mot henne.

EDDIE

Tror du ikke?

Maria går bort til Kullmann og slår ham med flat hånd i ansiktet. Det er et hardt slag og Kullmanns hode rykker til. Han slår øynene opp og stirrer undrende på Maria. Et fårete flir i fjeset hans. Det er ikke godt å si om han har sovet eller ikke.

MARIA
Der ser du.

EDDIE
Hva da?

KULLMANN
Hva er det?

EDDIE
Ingenting.

Maria kaster fra seg sigaretten.

MARIA
Jeg går og legger meg.

Hun snur og går ut av stuen. Kullmann ser bedugget på Eddie.

KULLMANN
Var hun trøtt?

EDDIE
Ja. Skal du ha en til?

KULLMANN
Ja.

Eddie skrur på musikken. De sitter og drikker sprit av drammeglass.

KULLMANN
Å, jeg er sliten.

EDDIE
Glemte jeg å si takk? Jeg mener, det var jo min deal, og det var du som ble tatt. En dårligere fyr ville brent meg med én gang.

KULLMANN
Jeg tenkte du ville ha gjort det samme.

EDDIE
Jeg håper det.

Det er stille.

KULLMANN

Har du et sted jeg kan sove?

18. SCENE. INT. GANG. GJESTEROM. KVELD

Eddie og Kullmann går opp trappen. Støtter hverandre. Eddie viser ham gjesterommet.

KULLMANN

Sorry, sorry. Det var ikke meningen å si det der ... du vet ... det er så lenge siden ... jeg har snakket til en dame ... til noen ... folk ...

EDDIE

Jeg skal hente en pledd til deg.

KULLMANN

Det er fint, her, Eddie, helt fint.

Eddie går ut på gangen og henter et pledd. Rekker ham det.

KULLMANN

Det er perfekt.

Kullmann setter seg på sengen.

KULLMANN

Det har ordnet seg for deg.

EDDIE

Det er klart det har ordnet seg.

KULLMANN

Det har ordnet seg ... alt går din vei nå.

Kullmann legger seg på sengen og lukker øynene.

KULLMANN

Du er sikkert stolt.

Han står og ser på Kullmann som ligger stiv og utstrakt på sengen.

EDDIE

I morgen skal jeg lære deg noe.

KULLMANN

Jeg vil gjerne ... lære noe.

EDDIE

I morgen.

KULLMANN

OK.

Eddie brer pleddet over Kullmann.

EDDIE

Sov godt.

Kullmann svarer ikke. Han sover.

19. SCENE. INT. SOVEROM. NATT

Det er mørkt. Eddie kommer inn på soverommet, kler av seg og kryper opp i sengen. Han ligger stille et øyeblikk. Så hvisker han:

EDDIE

Sover du?

Det er stille.

MARIA

Unnskyld.

EDDIE

For hva?

Det er stille.

EDDIE

For hva da?

MARIA

Jeg hadde tenkt å fortelle deg det.

EDDIE

Det gjorde ikke noe.

Stille.

EDDIE

Er du OK.

MARIA

Jeg kan ikke ha noe barn.

EDDIE

Hvorfor ikke?

MARIA
Jeg kan ikke.

EDDIE
Klart du kan.

Maria ser på ham.

MARIA
Vi skulle ikke lyve mer.

EDDIE
Jeg lyver ikke. Klart du kan.

MARIA
Tror du?

EDDIE
Ja.

De hører lyder fra gjesterommet. Svakt hører de noen som går fram og tilbake inne på gjesterommet. Kullmann snakker på tysk. De ser på hverandre i mørket.

MARIA
Hvem snakker han med?

EDDIE
Jeg vet ikke.

MARIA
Jeg liker ham ikke.

EDDIE
Jeg må hjelpe ham.

MARIA
Han er farlig. Kan du ikke få ham ut.

EDDIE
Du ser jo hvordan han har det. Jeg skylder ham det.
Vi har det bra. Nå kan vi hjelpe en annen jævel.

Vi hører Kullmanns stemme, lavt, på tysk.

MARIA
Hva gjør han?

EDDIE
Vi tok tysk sammen på handelsskolen. Han strøk.

De ler.

20. SCENE. INT. LÅVE. EXT. VANN. MORGEN.

Eddie og Kullmann står inne på den mørke låven. De løfter opp en gammel robåt og bærer den ut i lyset. De bærer robåten mellom seg. Årene ligger i båten.

Eddie og Kullmann går gjennom hagen ned mot vannkanten med båten mellom seg. De stanser og Eddie legger stenger og en boks med mark opp i båten. De bærer båten helt ned mot brygga. Forsiktig setter de båten på vannet. Med den ytterste forsiktighet setter Kullmann foten ned i båten.

KULLMANN

Holder den?

EDDIE

Skal du ha deg de klærne der når vi skal ut og fiske?

De klyver ombord. Eddie begynner å ro utover med langsomme tak.

EDDIE

Det er et gjedde - og abborrvann. Pleier å sette ut garn her, men det er fetere å fiske med stang.

KULLMANN

Gjedde? Spiser du det?

EDDIE

Tidlig på året er det noe av det beste du kan spise. Men gjedda er hissig.

Kullmann ser på ham og nikker. Eddie ser fra den ene bredden til den andre.

EDDIE

Ser du de to trærne der inne. Og steinen på den andre bredden?

Kullmann speider og nikker.

EDDIE

Når båten ligger midt mellom de punktene er vi på et godt sted.

Kullmann nikker.

EDDIE

Nå. Skal vi dra noen store gjedder?

Kullmann nikker. Eddie kaster med sluk.

EDDIE

Ny stang.

KULLMANN

Er det sånn du gjør det?

Han hermer etter Eddies kast.

De to karene sitter og fisker i båten. De stirrer ned i vannet. Stille. De sitter med ryggen mot hverandre og fisker og sier ingenting. De ser ned i vannet. Stille.

KULLMANN

Jeg vet hvor han bor.

EDDIE

Hva?

KULLMANN

Han som brente oss. Jeg vet hvor han bor.

Eddie svarer ikke.

KULLMANN

Det første jeg gjorde da jeg kom ut var å finne ut av hvor han bodde. Jeg har ingenting. Han har levet det gode livet mens jeg satt på cella og tørrrunka. Jeg vet at han sitter på en liten formue.

EDDIE

Og?

KULLMANN

Jeg vet hvor han bor. Men jeg trenger en som kan være med meg.

EDDIE

Ikke spør meg. Du kan ikke spørre meg om det.

KULLMANN

Hver dag har jeg tenkt på det.

Kullmann forsøker å smile.

KULLMANN

Jeg vil at du skal være med.

EDDIE

Ikke spør meg, sa jeg. Jeg kan ikke. Det kan jeg ikke.

Kullmann stirrer ned i vannet. Det er stille igjen.

KULLMANN

Det napper!

EDDIE

Trekk den langsomt inn.

Kullmann ruller inn fisken, napper den ombord i båten. En stor, grønn gjedde ligger mellom bena deres og spreller. Kullmann bøyer seg og knekker nakken på fisken, kapper av den hodet med kniven og sløyer den rutinert. Eddie sitter og studerer ham. Kullmann ser opp med et merkelig smil på leppene.

EDDIE

Du har sløyet fisk før.

Kullmann trer en ny mark på kroken og kaster over relingen. Eddie nikker.

EDDIE

Du skal få den stanga når du reiser.

Kullmann bøyer seg fram og klemmer Eddie, båten rigger.

21. SCENE. INT. HUS. MORGEN.

Maria kommer inn på gjesterommet. Hun står og ser omkring seg. På klærne til Kullmann som ligger på gulvet. Hun leter i bagen hans, i lommene. Ser etter spor. Hun går bort til sengen hans og ser på avtrykket etter kroppen hans på lakenet.

22. SCENE. INT. KJK. MORGEN.

Maria står ved kjøkkenbenken og vasker seg. En GUTT, 10, kommer inn på kjøkkenet og går bort til Maria. To vidåpne øyne stirrer på henne under en svart lugg. Han har et snøre og en boks med mark i hendene.

GUTTEN

Hei.

Maria snur seg og ser på ham.

GUTTEN
Hvor er Eddie?

MARIA
Han fisker.

GUTTEN
Helt alene?

MARIA
Nei, han har en med seg.

GUTTEN
En gutt?

MARIA
Nei, en voksen mann.

GUTTEN
Å.

Maria tørker seg og tar på seg en skjorte. Gutten står og ser ned i boksen med mark. Så plukker han opp en lang mark og holder den stolt fram for Maria.

GUTTEN
Jeg fant denne svære.

Maria ser på den lange meitemarken.

GUTTEN
Har du funnet en så svær noengang?

MARIA
Jeg skal kanskje ha et barn.

GUTTEN
Et ordentlig?

MARIA
Ja. Jeg tror det.

Gutten nikker og snur seg og går mor døren. Han snur seg og ser på Maria.

GUTTEN
Hils Eddie og si at jeg fant en skikkelig svær en.

MARIA

OK.

Gutten går ut.

23. SCENE. EXT. HAGE. MORGEN.

Eddie og Kullmann går gjennom hagen opp mot huset. Kullmann bærer stengene og blikkboksen, Eddie bærer bøtta; det ligger bare én fisk i bøtta, den svære gjedda som Kullmann dro. Opp langs husveggen står Maria på en stige. Hun maler. Kullmann stanser foran huset.

KULLMANN

Hvordan er det med taket?

EDDIE

Det må legges nytt før vinteren.

KULLMANN

På lesida er det brukbart, men på denne sida er det mye å gjøre. Har du stein?

EDDIE

Jeg fikk noen stein av naboen tidligere i vår. Men de passer ikke, jeg må kjøpe nye.

KULLMANN

Det kommer til å regne inn i sengen din, Eddie, hvis du ikke gjør det før høsten.

EDDIE

Jeg vet det.

KULLMANN

Har en kamerat som driver og selger gamle takstein.

24 SCENE. EXT. TUN. MORGEN. SENERE.

Eddie rydder en plass i skogbrynet. Foran plassen er det plantet et stykke med små grantrær, de skal bli juletrær. Eddie rydder plassen for busk og småtrær for å kunne plante et nytt felt. Han arbeider seigt og tålmodig med øksen. Eddie ser opp og får øye på en eldre kar som kommer gående ned bakken mot gården. Han skyver en trillebår framfor seg. Det er naboen SVEN, 75.

EDDIE

Hvordan er ryggen, Sven?

SVEN

Krum.

EDDIE

Faren min hadde isjias. Han kom seg ikke opp fra senga.

SVEN

Man venner seg til at det er vondt. Mulljord.

EDDIE

Mulljord?

SVEN

Skrottene dine har godt av det.

EDDIE

Trenger du den ikke?

SVEN

Hørte du det haglet i natt, Eddie?
Jeg gikk ut. De var store som kirsebær.

EDDIE

Det var stille her nede.

De hører lyden fra en bilmotor. Kullmanns bil kommer kjørende ned bakken. Bak bilen har han festet en tilhenger. På tilhengeren står det stabler av takstein. Eddie stirrer på bilen.

SVEN

Ja, jeg var vel på vei.

De står og ser på Chrysleren som svinger inn på plassen. Kullmann kommer ut.

EDDIE

Jeg kommer opp med trillebåra etterpå.

SVEN

Ingen hast.

Sven tusler innover i skogen, langs stien. Eddie går bort til Kullmann.

EDDIE

Hva er det?

KULLMANN

Det takstein.

Sven har stanset oppe på stien og står og ser ned mot tunet. Så går han videre.

EDDIE

Har jeg bedt deg om å hente stein?

KULLMANN

Vi - jeg vet ikke - Eddie - vi snakket om det tidligere idag -

EDDIE

Jeg husker ikke at jeg ba deg om å hente et lass med takstein?

KULLMANN

Vil du ikke ha dem?

Eddie ser på steinen.

EDDIE

Hvor har du fått dem fra?

KULLMANN

Fra kameraten min. Han skyldte meg en tjeneste.

EDDIE

Hva slags tjeneste? Disse steinene er verdt flere tusen.

KULLMANN

En tjeneste som ikke kan måles i penger.

EDDIE

Faen.

KULLMANN

Vil du ikke ha dem?

EDDIE

Det er vel klart jeg vil ha dem. Det er jo perfekte stein for taket. Men jeg vet jo faen ikke hvor de kommer fra.

KULLMANN

Mistenker du meg for å stjele, Eddie?

EDDIE

Jeg vet bare ikke hvor de kommer fra.

KULLMANN

Mistenker du meg for å stjele?

EDDIE

Jeg har ikke sagt at du har tatt dem.

KULLMANN

Hva er det du sier da?

EDDIE

Jeg har ikke mistenkt deg for noe.

KULLMANN

Hva er det du sier da, Eddie?

EDDIE

Jeg har faen ikke mistenkt deg for noe.

Eddie snur seg vekk fra ham i sinne. Han river med seg øksen og går inn i skogen. Kullmann står og ser etter ham.

26. SCENE EXT. HAGE. DAG.

Maria sitter på benken i hagen, under eiketreet, og leser i Bibelen. Hun hører en skrapende lyd oppe fra taket. Hun kikker fort opp fra boken. Hun ser ingen på taket. En takstein blir kastet fra taket ned på bakken. Maria reiser seg. Nå ser hun Kullmanns skikkelse oppe på taket. Han sitter og prater i en mobiltelefon. Han vinker.

Kullmann klatrer ned fra taket. Han kommer bort til Maria.

KULLMANN

Hei, Maria. Fint å sitte her å lese? Sikkert fint. Jeg har fikset nye takstein til Eddie. Taket lekker.

MARIA

OK.

KULLMANN

Eddie er en arbeidshest.

Maria ser skeptisk opp på ham. Kullmann legger mobiltelefonen fra seg på stolen.

KULLMANN

Da han inviterte meg opp til gården var jeg sikker på at det var en rønne.

Han ser seg omkring.

KULLMANN

Jeg ville aldri trodd at han kunne klare å bygge

opp noe sånt.

MARIA

Skal du dra snart?

KULLMANN

Jeg vet ikke.

De ser på hverandre.

KULLMANN

Du kommer sikkert til å bli lykkelig. Her.
Tror du ikke?

MARIA

Skal du?

KULLMANN

Jeg er sikker på at du kommer til å bli lykkelig.
Jeg skal ikke forstyrre mer.

MARIA

Du forstyrrer ikke hvis du ikke er her.

KULLMANN

Jeg kan vel se at jeg forstyrrer.

Han trekker seg tilbake. Maria ser etter ham. Kullmann går bort til bilen. Han åpner bagasjerommet og finner fram en ny motorsag. Han tar motorsagen under armen og forsvinner rundt huset. Maria følger ham med blikket. Hun tar fram Bibelen og fortsetter å lese. Nå hører hun lyden fra motorsagen. Maria ser på Kullmanns mobiltelefon og plukker den opp. Den har ikke noe batteri. Hun legger mobilen fra seg, reiser seg og går ned mot huset.

27. SCENE.INT. KJØKKEN.

Maria står i kjøkkenvinduet og ser ut på Kullmann som jobber som en gal med motorsagen i skogsbrynet. Han kapper en stokk i rasende fart, med skjødesløs eleganse. Det er som noen tar tiden på ham. Hun snur seg vekk fra vinduet. Hører et smell og et kort skrik utenfra. Maria snur seg tilbake mot vinduet. Kullmann ligger på bakken og holder seg for benet. Hendene hans er røde av blod. Maria står urørlig og ser på ham som om noe uvirkelig har skjedd rett framfor henne. Hun står og ser på mannen som ligger på bakken og blør.

28. SCENE. EXT. TUN. DAG.

Maria kommer ut på tunet med forsiktige skritt, søvngjengeraktig. Hun ser på Kullmanns skikkelse på bakken, motorsagen, blodet. Med ett er hun engstelig, hun snur seg og ser seg omkring etter Eddie.

MARIA

Eddie. Eddie!

Det er ingen som svarer. Maria går med tvungne skritt bort til Kullmanns liggende skikkelse. Han ser opp på henne. Benet er rødt av blod.

KULLMANN

Det er bare en liten flenge.

MARIA

Jeg er svimmel.

KULLMANN

Det er bare en - liten - flenge.

MARIA

Er det?

KULLMANN

Hjelp meg opp.

MARIA

OK.

KULLMANN

Hjelp meg inn i huset, Maria.

Maria hjelper ham inn i huset.

29. SCENE. INT. KJØKKEN. DAG

Maria står borte ved kjøkkenbenken. Kullmann har brettet opp buksen. Blodet strømmer fra såret.

KULLMANN

Jeg trenger nål og tråd og pyrisept. Finner du det?

MARIA

Nål og tråd?

KULLMANN

Og pyrisept. Og et håndkle.

Maria snur seg og ser på ham. Hun holder nål og tråd og pyrisept i hendene. Hun legger det fra seg på bordet.

KULLMANN

Og et håndkle.

Maria finner fram et håndkle.

KULLMANN

Gi meg håndkleet, Maria.

Maria gir ham håndkleet. Kullmann presser det mot såret for å stanse blødningen.

KULLMANN

Pyrisepten.

MARIA

Sorry. Jeg er svimmel.

KULLMANN

Bare gi meg pyrisepten.

Hun gir ham pyrisepten. Han dynker såret med pyrisept.

KULLMANN

Nål og tråd...

Maria fører tråden gjennom nåløyet og rekker den til Kullmann.

MARIA

Bare sitt helt rolig.

Kullmann begynner å sy såret, langsomt og omstendelig. Kullmann fortrekker ikke en mine mens han syr. Maria sitter på stolen overfor ham og ser på det rolige ansiktet, følger linjene i det.

KULLMANN

Da jeg var liten ville jeg ikke ha klær på meg.
Jeg ville helst gå omkring naken.

30. SCENE. EXT. SKOGBRYN, TUN, DAG

Eddie kommer fra skogen ned mot tunet. Han har en sekk med kvist over skulderen. Han ser blodet på bakken, plukker opp motorsagen. Han går ned mot huset. Eddie setter sekken fra seg og går bort til vinduet. Han kikker inn. Fra Eddies synsvinkel ser det ut som Maria sitter og lener hodet mot Kullmanns kne.

31. SCENE. INT. KJØKKEN. DAG

Eddie kommer til syne i døråpningen. Maria sitter og ser på Kullmann mens Kullmann syr sammen sitt eget sår og forteller en historie. De enser ikke Eddie.

KULLMANN

En gang vi skulle i et selskap hadde mora mi et styr med å få på meg klærne. Hun måtte holde meg fast for å tre armene mine inn i en jakke og godsnakke med meg for å få meg ned i en bukse.

Maria ser fra såret opp i Kullmanns ansikt.

KULLMANN

Mens vi satt i middagsselskapet tok jeg av meg buksene og underbuksene og kastet dem inn under bordet. Uten at noen så det satt jeg helt naken og spiste.

Eddie stirrer på Kullmanns ansikt. Så går han et skritt bort til ham og legger en hånd på Kullmanns skulder. Kullmann ser opp og gliser.

EDDIE

Hva skjedde?

KULLMANN

Det er ingenting.

MARIA

Han kunne ha kappet av seg beinet.

32. SCENE. INT. TRAPP. DAG

Eddie hjelper Kullmann opp trappen, inn på soverommet. Kullmann setter seg på sengen. Han er blek i ansiktet nå.

KULLMANN

Hun er altfor god for deg, Eddie.

Eddie ser på ham uten å si noe.

KULLMANN

Hva er det?

EDDIE

Ingenting.

KULLMANN

Jeg tror jeg skal legge meg nedpå litt. Jeg er - svimmel.

EDDIE

Ikke fortell mine gamle historier til Maria. Du kan fortelle noe fra din egen barndom.

Han går ut og lukker døren.

33. SCENE. EXT. HAGE. EFT.

Eddie kommer ut av huset. Maria står i hagen og planter noen løk i jorda. Eddie skritter over nettingen. Han plukker noe gressløk og tygger på det.

EDDIE

Smaker søtt.

MARIA

Hvor lenge blir han?

EDDIE

Ikke lenge.

MARIA

Kjør ham til sykehuset.

EDDIE

Nei.

Maria ser utålmodig på ham.

EDDIE

Jeg kan ikke kaste ham ut av senga.

MARIA

Han gjorde det med vilje.

EDDIE

Hva?

MARIA

Han visste hva han gjorde.

EDDIE

Hva?

MARIA

Han kappet seg med vilje.

Eddie studerer henne.

MARIA

Jeg sto og så på ham. Jeg visste at han kom til å kappe seg. Jeg tenkte: Nå kapper han seg. Så gjorde han det. Jeg så at han forberedte seg.

EDDIE

Du er syk.

MARIA

Det er ikke jeg som er syk.

EDDIE

Ta det rolig.

MARIA

Jeg er helt rolig.

EDDIE

Kappet han seg med vilje?

MARIA

Jeg sier at det så ut som han gjorde det.

EDDIE

Det er ikke det samme.

MARIA

Nei.

EDDIE

Han blir ikke lenge. Bare til såret har grodd.

34. SCENE. INT. GJESTEROM. EFT.

Maria kommer inn på gjesterommet med en balje rykende varmt vann i hendene. Kullmann ligger i sengen med lukkede øyne. Maria står et øyeblikk og ser på ned på Kullmanns ansikt. Det ser ut som han sover dypt. Maria setter baljen fra seg ved nattbordet. Plutselig slår Kullmann øynene opp. Maria ser på ham med sammenbitt ansikt.

MARIA

Det kan bli betent.

Maria legger en rull med gasbind ved siden av baljen.

MARIA

Hva ser du på?

KULLMANN
Ansiktet ditt.

MARIA
Og?

KULLMANN
Jeg traff deg en gang oppe hos Edgar, gjorde jeg ikke?

Maria svarer ikke.

KULLMANN
Edgar Olsson. Husker du ikke det? Jeg er sikker på at jeg traff deg der oppe en gang.

MARIA
Nei.

KULLMANN
Jeg husker ansiktet ditt.

MARIA
Det tror jeg ikke.

KULLMANN
Det virker kanskje litt fjernt.

MARIA
Jeg husker deg ikke, Kullmann.

KULLMANN
Jeg husker noe du sa. Du kjedet deg, absolutt alt kjedet deg. Jeg ser det samme nå. Du har det samme uttrykket. Du kjeder deg.

Maria vet ikke hva hun skal si.

MARIA
Du burde vaske såret ditt. Det kan bli betent.

35. SCENE. EXT. SKOG/ TUN. EFT.

Eddie sitter ved brygga og rensker garn. Gutten kommer gående gjennom sivet. Han stanser overfor Eddie.

GUTTEN
Skal lære å svømme nå, jeg, Eddie.

EDDIE

Hvor mange tak kan du?

GUTTEN

Ti.

EDDIE

Få se.

GUTTEN

Skal jeg gjøre det nå?

EDDIE

Hvis du vil.

GUTTEN

OK.

Han går med nølende skritt ut i vannet. Han synes det er kaldt, men prøver ikke å vise det til Eddie. Idet vannet rekker ham til midjen tar han sats og slipper seg ut i vannet. Han tar noen prøvende tak, redd for å få hodet under. Eddie går helt ut på brygga.

EDDIE

Hold hodet over vannet.

Gutten strekker hodet stivt i været.

EDDIE

Ikke glem å puste.

Gutten klarer å komme seg helt bort til brygge. Eddie løfter gutten opp på brygga. Gutten er andpusten og frossen da han kommer opp på brygga.

GUTTEN

Var det ti?

EDDIE

Tror det var mer.

GUTTEN

Tolv?

Eddie nikker.

GUTTEN

Hørte du om den svære jeg fant eller?

EDDIE

Fant du en svær en?

GUTTEN

En skikkelig svær. Den ligger i boksen.

EDDIE

Har du jord i boksen da?

GUTTEN

Litt.

EDDIE

Du må ha masse jord i boksen. Ellers dør marken, vet du.

GUTTEN

OK. Skal du sette ut garn i kveld, kan jeg bli med?

EDDIE

Skal ikke sette ut noe ikveld.

GUTTEN

Hvorfor ikke?

EDDIE

Jeg har vært utpå i dag.
Har besøk, vet du, lærte ham å fiske.

GUTTEN

Kunne han ikke?

EDDIE

En skikkelig byrotte.

Gutten ler.

GUTTEN

Men i morra da, skal du fiske i morra?

Eddie legger hånden på skulderen til gutten.

EDDIE

I morra tar vi en tur. Så skal jeg vise deg den ny stanga mi.

GUTTEN

Har du ny?

EDDIE

Kliss ny. Ta litt muldjord oppe fra

juletrærne. Det liker marken best.

GUTTEN (smaker på ordet)

Muldjord.

Eddie og gutten går gjennom hagen opp mot juletrærne. Eddie ser etter ham. Gutten bøyer seg ned ved et av de små juletrærne og samler jord i hendene. Han ser på Eddie og går opp bakken med hendene strakt framfor seg, så han ikke skal miste den fine mulljorda.

Eddie skrår over plassen mot huset. Det er skumring. Ved trappen stanser han ved Kullmanns bil. Det er en lukt som får ham til å stanse. Eddie snuser. Lukten kommer fra bagasjerommet. Eddie åpner bagasjerommet. Det ligger en pressening der. Han drar presenningen til side. Han finner en død hund.

36. SCENE. INT. KJK. EFT.

Eddie går inn i huset. Maria står og vasker hendene sine på kjøkkenet. Eddie står og ser på henne.

MARIA

Jeg satte fram noe vann til ham.

Eddie står og ser på henne, stivt.

MARIA

Hva er det?

EDDIE

Ingenting.

Eddie går opp trappen. Maria ser etter ryggen hans.

37. SCENE. INT. GJESTEROM. EFT.

Eddie kommer inn på gjesterommet. Kullmann surrer gasbindet rundt såret. Han fester gasbindet og sjekker at det sitter riktig.

KULLMANN

Eddie.

Eddie står og betrakter ham et øyeblikk.

EDDIE

Hva er det du har i bilen?

KULLMANN

I bilen?

Hunden. EDDIE

Hunden? KULLMANN

Den jævla hunden, i bagasjerommet. EDDIE

Å. KULLMANN

Hva faen er det? EDDIE

Det var hunden min. KULLMANN

Hunden din? Har du hund? EDDIE

Tito. KULLMANN

Hva gjør den i bagasjerommet? EDDIE

Jeg kjørte på ham. Jeg vet jeg skulle ha gjort noe med det - jeg mener - begravet ham - men - jeg ville ikke bry deg med det - KULLMANN

Kjørte du på ham? EDDIE

Herregud, jeg rygget på ham. Han har kjørt rundt med meg i et år. Det er fint å ha noen med seg når du reiser. Det blir ensomt. Tito var selskap for meg, ikke sant. En venn. Det var faen meg en tragedie, mann. Han er død. Jeg rygget på ham. Jeg visste ikke at han satt under hjulene. Tito satt aldri under hjulene. Jeg vet ikke hva som gikk av ham. KULLMANN

Han ser opp på Eddie.

Jeg beklager, Eddie. Jeg skulle ha fortalt deg om det, men jeg følte at det var å bringe dårlige nyheter inn i huset. KULLMANN

EDDIE

Du er nødt til å begrave ham.

KULLMANN

Ja.

EDDIE

Vil du at jeg skal gjøre det?

KULLMANN

Det er for mye.

EDDIE

Vi kan faen ikke la ham ligge der. Ikke tenk på det, jeg graver ham ned oppe i skogen. OK?

Kullmann nikker.

KULLMANN

Kan du sette opp et lite kors?

38. SCENE. EXT. SKOG. KVELD.

Eddie tuller hunden inn i et teppe og bærer den ut i skogen. Kullmann står i vinduet og ser på Eddie som går mot skogkanten.

39. SCENE. INT. STUE. NATT

Kullmann står alene i den mørke stua. Han ser seg omkring. Han går langsomt gjennom stua. Som om han leter etter noe. Han åpner skapdører og kikker inn. Tar ut CD-plater. Noen bøker, en Bibel. På en kommode finner han en skoeske. Han åpner den. Nede i esken ligger Marias hår. Kullmann ser på håret, tar det opp, lukter på det, putter det i munnen, smaker.

40. SCENE. INT. SOVEROM. NATT

Maria våkner. Hun hører musikk. Maria reiser seg fra sengen og går bort til vinduet. Kullmann står ute på plassen. Han spiller musikk fra stereoanlegget i bilen. Det er tung, sugende tekno. Maria ser på ansiktet hans, de lukkede øynene i mørket.

41. SCENE. EXT. GÅRDTUN. NATT.

Maria kommer ut på plassen. Hun er barbeint. Hun går bort til Kullmann. Kullmann rykker til ved synet av henne.

MARIA

Eddie hører bare på gammel musikk.

KULLMANN

Dette er bra.

MARIA

Synd med bikkja di.

Kullmann ser uforstående på henne i et øyeblikk.

KULLMANN

Fryser du ikke?

MARIA

Nei.

KULLMANN

Kulda trekker inn fra vannet.

MARIA

Jeg dro og besøkte ham en gang.

KULLMANN

Onkelen din?

MARIA

Han bare gikk og smilte. Jeg hadde aldri sett ham sånn før. Bare smilte. Vi rodde ut på vannet. Han kokte fisk til meg. Han hadde ikke noen jobb i kirka lenger, men han hadde to kirkebenker på soverommet. Han bare smilte, og jeg vet ikke hvorfor. Han døde i en bilulykke.

KULLMANN

Ga han deg gården?

MARIA

Det sto i testamentet. Jeg vet ikke hvorfor han ga det til meg og ikke til sønnen sin. Jeg tror ikke han likte sønnen.

KULLMANN

Nå husker jeg det. Nå husker jeg hva som skjedde. Oppe hos Edgar. Det demret. Du var sprø på den tiden, Maria.

MARIA

Ja?

KULLMANN

Jeg så noen sprø ting der.

MARIA

Kanskje det.

KULLMANN

Du var sprø på en vakker måte.

MARIA

Kanskje jeg var sprø.

KULLMANN

Av og til savner jeg alt det der.

Alt det vi gjorde.

De sier ingenting. Musikken fra bilradioen. Så begynner han å danse til musikken. Han beveger seg grasiøst i lyset fra billyktene. Maria står og ser på ham.

MARIA

Ikke fortell Eddie at du så meg oppe hos Edgar.

KULLMANN

Jeg hadde ikke tenkt å fortelle noe.

MARIA

Han liker ikke å høre sånne historier. Han begynner bare å fantasere.

Kullmann nikker.

KULLMANN

Fryser du ikke?

MARIA

Nei. Jeg går inn nå.

Hun går mot huset. Kullmann snur seg og ser etter henne.

KULLMANN

Vi sees i morgen.

Med ett ser de et lysskimmer framfor seg. Låven står i brann. De løper bort til låven.

Eddie står i ruinene av den nedbrente låven. Eddie går omkring i asken og leter etter noe. Sven kommer opp til ham.

SVEN

Brant den bare ned?

EDDIE

Jeg vet ikke.

SVEN

Hva med vertøyet ditt?

Eddie går rundt og leter i asken etter noe.

EDDIE

Jeg vet ikke.

Stille, de ser seg rundt.

SVEN

Den ville ikke ha brent, alene, uten hjelp.

EDDIE

Hva mener du?

SVEN

Jeg så bare lysskimmeret.

EDDIE

Det er ingen ting igjen.

42. SCENE. INT. KJØKKEN. MORGEN.

Maria våkner. Hun ser bare ryggen til Eddie. Han klynker og brekker seg. Det banker på døra. Eddie reiser seg fra sengen. Maria ser etter ham.

43. SCENE. EXT. TUN. MORGEN.

Eddie åpner døra. Kommer ut på trappa. Sven står på gresset utenfor.

SVEN

Du ser pjusk ut, Eddie.

EDDIE

Det er ingenting.

SVEN

Legger nye stein på taket, ser jeg.

EDDIE

Må få gjort det.

SVEN

Trenger du en hånd?

EDDIE

Nei, nei. Kom inn og få deg en kopp kaffe.

SVEN

Jeg er på vei videre nedover i lia.
Ja, jeg leiter etter Bamse.

EDDIE

Bamse?

SVEN

Han kom ikke hjem i går. Han kommer alltid hjem i kvellinga for å få fôr og ligge under godstolen. Den er så forkjælt den bikkja, ligger der og kurrer som ei verpesjuk høne. Tenkte jeg skulle ta en tur ner i lia og rope etter'n. Du har ikke sett'n her på plassen?

EDDIE

Jeg har ikke sett noe.

SVEN

Tenkte meg det.

EDDIE

Nei.

SVEN

Best at jeg kommer meg videre. Si ifra hvis du ser hunden, Eddie.

EDDIE

Så klart.

Sven snur seg og går langsomt vekk fra huset. Fra annen etasje hører vi et vræl fra Kullmann.

KULLMANN'S STEMME

Satan!

Sven snur seg og ser på Eddie, uttrykksløst, hilser, går videre. Eddie lukker døren.

44. SCENE. INT. GJESTEROM. MORGEN

Eddie kommer inn på gjesterommet. Kullmann ligger i sengen med lukkede øyne. Han har dynen trukket opp til haken. Eddie går bort til sengen.

EDDIE

Jarl!

Kullmann svarer ikke. Eddie står over ham. Kullmann vrir seg i søvne.

EDDIE

Hvordan var det med hunden din?

KULLMANN

Hva?

EDDIE

Du husker hunden? Hvilken farge?

KULLMANN

Brun.

EDDIE

Brun?

Eddie bøyer seg over Kullmann og begynner å riste i ham. Kullmann slår øynene opp og ser på ham med et febrilt blikk. Eddie rister ham videre, dunker hodet hans inn i veggen.

EDDIE

Brun?

Kullmann klynker og gråter som en liten guttunge. Eddie slipper ham. Eddie snur seg og ser på Maria som står i døråpningen og ser på dem.

MARIA

Hva driver du med?

Eddie snur seg brått og går ut av rommet.

KULLMANN

Den var brun!

Maria går bort til Kullmann.

MARIA

OK?

Kullmann ser omtåket på henne. Maria setter seg ned på sengekanten.

MARIA

Få se på hodet ditt.

Kullmann bøyer seg framover.

MARIA

Du blør.

Hun undersøker såret hans.

45. SCENE. EXT. TAK/VEI. DAG.

Eddie klatrer opp stigen på baksiden av huset. Han stanser på et av trinnene, kvalm, brekker seg. Klatrer videre. Han kommer seg opp på taket og begynner å sende knuste takstein ned på bakken. Eddie arbeider seg oppover mot mønet. Eddie kikker over kanten av mønet og får øye på ryggen til en skikkelse som skyver en trillebår framfor seg på veien. Mannen går i rask gange. Det er Kullmann. Eddie ser på Kullmann som forsvinner opp bakken.

Eddie klatrer ned stigen. Han kommer ut på tunet.

EDDIE

Hva faen gjør han?

Eddie går langs veien etter Kullmann.

Eddie kommer rundt svingen og stanser. Han får øye på naboens hus bak trærne. Et øyeblikk står han og tenker, så går han ned mot huset.

46. SCENE. EXT. NABOENS HUS. DAG

Eddie kommer ned til naboens hus. Eddie kikker inn vinduet. Kullmann sitter i stua. Sammen med Sven og nabokona. Eddie går rundt huset. På trappen finner han en bylt. Et par skitne labber stikker fram under pleddet. Eddie bøyer seg ned og løfter på pleddet. Han ser på den døde hunden som ligger der sammenkrøllet, full av jord. Døren går opp og Kullmann og Sven kommer til syne. De ser ned på ham. Sven veksler blick med Kullmann. Eddie reiser seg og ser på Sven, stotrer.

EDDIE

Jeg ... vet ikke hva jeg skal si, Sven ...

SVEN

Han har fortalt meg alt sammen.

Eddie ser på Kullmann. Kullmann nikker alvorlig.

EDDIE

Det er min feil ... jeg mener ...

SVEN

Han fortalte meg det, og ... ja...

Eddie ser på Kullmann igjen.

EDDIE

Det er forferdelig.

KULLMANN

Ja. Vi skal selvfølgelig erstatte hunden.

SVEN

Gjort er gjort. Tapt er tapt.

EDDIE

Nei. Vi skal selvfølgelig erstatte den. Det er jo en tragedie.

Sven slår blikket ned, pirker med foten mot trappekanten.

KULLMANN

Kanskje vi skal gå.

SVEN

Ja.

Sven går tilbake inn i huset. Kullmann plukker opp trillebåren og går over tunet. Eddie følger etter ham.

47. SCENE. EXT. VEI. DAG

Eddie og Kullmann går langs veien, skog på begge sider. Eddie er dårlig, han holder seg for magen med den ene hånden. Han stanser og støtter seg til Kullmann.

EDDIE

Hva var det du sa til Sven?

KULLMANN

At du kom til å rygge på hunden.

EDDIE

Hva?

KULLMANN

Jeg sa at du kom til å rygge på hunden ved et uhell.

EDDIE

Hvorfor faen sa du det?

KULLMANN

Det var det eneste jeg kom på.

EDDIE

Det eneste du kom på?

KULLMANN

Det var kanskje litt dumt.

EDDIE

Det hjelper faen ingenting å si at det var litt dumt!
Er du klar over hvor mange tjenester han har gjort
meg. Er du klar over det? Vet du hva du har gjort,
din store idiot.

KULLMANN

Vi kan gå tilbake.

EDDIE

Hva?

KULLMANN

Vi går tilbake og forteller ham hvordan det egentlig var.

EDDIE

Hva?

KULLMANN

Vi snur og går tilbake.

EDDIE

Og så forteller du ham hvordan det egentlig skjedde.

KULLMANN

Ja!

Eddie ser skrått på ham. I et øyeblikk virker det som han skal fare løs på Kullmann. Men Kullmanns blikk formelig suger til seg Eddies aggresjon. Kullmann legger en hånd på Eddies skulder.

KULLMANN

Skal vi gå?

De går tilbake gjennom skogen.

De kommer opp foran naboens hus. Kullmann banker på. Sven kommer ut. De står helt stille. Sven puster tungt. Kullmann sier ingenting. Eddie ser fra Sven til Kullmann. Eddie er blek i ansiktet nå.

EDDIE

Det var noe Kullmann glemte å si.

KULLMANN

Ja.

SVEN

Å.

KULLMANN

Det var ikke sant det jeg fortalte.

SVEN

Å.

KULLMANN

Det var ikke Eddie som kjørte på bikkja di.

SVEN

Å.

KULLMANN

Det var meg.

SVEN

Var det deg?

KULLMANN

Den sto i svingen og stirret på meg. Den knurret til bilen. Jeg ble redd, Sven, jeg mener, det var ikke noen liten hund. Den virket veldig skremmenede, Sven. Jeg hadde ikke noe valg. Det var meg eller hunden. Den knurret og glefset og bykset mot bilen. Hva ville du at jeg skulle gjøre. Hunden var farlig.

Eddie ser svimmelt fra Sven til Kullmann. Sven står og ser umælende fra den ene til den andre med øynene fulle av tårer. Plutselig rykker Sven bakover og drar døren med seg. Eddie og Kullmann ser på døren. Latteren tvinger seg fram i halsen på Kullmann, så begynner de begge å le, det er en latter som både er tragisk og komisk.

De snur seg og går vekk fra huset. Kullmann stanser.

KULLMANN

Skal vi ikke ta den med oss.

De snur seg og ser på hunden som ligger pakket inn i pleddet på trappen.

KULLMANN

Vi kan ikke bare la den ligge der. Vi må begrave hunden.

De går tilbake til trappen og løfter hundeliket opp i trillebåren. Så triller de ut i skogen.

Eddie graver et hull i jorda. Kullmann står og ser på Eddie som graver.

EDDIE

Er det dypt nok?

Kullmann ser ned i hullet i jorda.

48. SCENE. EXT. VANN. DAG

Maria går gjennom det høye sivet ved vannkanten. Hun balanserer over noen planker og skyver sivet til side. Hun går helt nede langs vannkanten. Maria får øye på noe i vannet og stanser. Hun ser ned i vannet. En gul hette, en regnjakke, det ser ut som en kropp som ligger der med ansiktet ned. Maria står og ser på kroppen i vannet. Hun tar en planke fra bakken og bøyer seg utover vannet og prikker borti hetta på regnjakka. Nå drar hun jakka til seg og fisker den opp av vannet. Det er en regnjakke i barnestørrelse. Hun holder regnjakka opp i lufta. Hun tar den på seg. Den er altfor liten. Maria strekker ut armene.

49/50. SCENE. INT. SOVEROM. ETTERMIDDAG

Eddie kommer inn på soverommet. Maria ligger på sengen. Eddie setter seg på sengekanten.

EDDIE

Hva driver du med?

MARIA

Tenker.

EDDIE

På noe godt?

Eddie ser på henne fra siden.

MARIA

Jeg tror det rørte på seg.

EDDIE

Hva?

MARIA

Fosteret. Det var som en krafsing i magen.

EDDIE

Får jeg kjenne?

MARIA

Som en krafsing.

EDDIE

Det kommer til å bli bra.

MARIA

Nei.

EDDIE

Det går over.

MARIA

Det går ikke over. Det går aldri over.

De ligger helt stille på sengen.

MARIA

Har du vært borte ved låven?

EDDIE

Nei. Jeg orker ikke. Jeg var ute i skogen. Med Kullmann.

MARIA

I skogen?

EDDIE

Han har så mange planer.

MARIA

Hva da?

EDDIE

Han ville bygge et gjerde. Et gjerde rundt juletrærne.
Han ville aldri fått det til. Å, faen.

MARIA

Hva er det?

EDDIE

Vet ikke. Kanskje det er noe jeg har spist.

Maria reiser seg opp i sengen.

MARIA
Vondt?

EDDIE
Å.

Maria reiser seg fra sengen.

EDDIE
Jeg orker ikke å ha ham her når jeg er dårlig.

MARIA
Han er vel hjelpsom?

EDDIE
Altfor jævla hjelpsom.

Kullmann kommer til syne i døråpningen.

KULLMANN
Hvordan går det?

EDDIE
Elendig. Tror det er noe jeg har spist. Faen.
Jeg har vel spist det samme som dere?

MARIA
Jeg spiste ikke noe av fenalåret.

De ser mot Kullmann.

MARIA
Er du dårlig?

KULLMANN
Kanskje vi bør ringe en lege.

EDDIE
Nei.

MARIA
Eddie hater leger.

KULLMANN
Kan være smittsomt.

EDDIE
Hva?

KULLMANN
Jeg tenker på Maria. Barnet. Hvis det er et virus...

EDDIE

Jeg har bare litt vondt i maven.

Han reiser seg litt opp.

EDDIE

Jeg går og legger meg i gangen.

MARIA

Det trenger du ikke.

Eddie står opp fra sengen.

EDDIE

Jeg legger meg der ute, sier jeg.

51. SCENE. INT. GANG 2 ETG. EFT.

Eddie trekker et forheng til side og ser inn på en gammel sofa. Har legger seg på sofaen. Maria står bak ham med et pledd i hendene. Maria bretter pleddet over ham.

KULLMANN

Har han spist noe?

Maria rister på hodet. De står og ser ned på Eddie som ligger under pleddet og fryser og skjelver og skuler opp på dem.

KULLMANN

Det er klart han skal spise. Vi skal lage litt brennesleavkok. Det er det beste mot magesmerter.

EDDIE

Brennesleavkok?

KULLMANN

Jeg sverger, Maria. Moren min gav det alltid til meg da jeg var liten. Det er en vidunderkur.

De trekker for forhenget. Eddie ligger i halvmørke. Han lytter til samtalen fra kjøkkenet.

KULLMANNNS STEMME

Brennesle, vann, sukker, vaniljestang.
Det er det hele. Frisk i løpet av en time, garantert.

MARIAS STEMME

Ja?

KULLMANNS STEMME

Tror du meg ikke?

MARIAS STEMME

Nei.

Vi hører latter. Latteren blir borte. Det blir stille. Eddie lukker øynene.

Eddie åpner øynene, ser seg rundt. Finner fram en plastbøtte og brekker seg. Døren åpner seg og Kullmann kommer til syne. Han har et skål med suppe i hendene. Eddie ser opp på ham.

KULLMANN

Litt suppe?

Eddie brekker seg igjen. Vifter ham vekk.

KULLMANN

Jeg setter den her.

Han setter suppen fra seg på gulvet og går ut av kottet. Eddie snur seg og ser på suppen. Brenneslebladene som flyter omkring i den klare væsken.

51.B SCENE EXT. TUN. DAG.

Eddie kommer ut fra huset. Han har dratt en jakke over skuldrene. Han står på trappen og myser omkring seg. Han ser Kullmann som står ute på tunet. De ser mot låven.

KULLMANN

Jeg tenkte på låven.

EDDIE

Hva med den?

KULLMANN

Jeg tenkte at det kanskje var like bra at den brant. Men så skjønnte jeg at det var forferdelig. Forferdelig.

EDDIE

Det var bare noe gammelt skit.

KULLMANN

Nei. Den var en del av dette stedet. Den var gammel.

EDDIE

Den var noe skit. Den skulle rives.

Rives? KULLMANN

Jeg tror du må dra. EDDIE

Dra? KULLMANN

Jeg kan ikke ha deg her lenger. EDDIE

Har jeg gjort noe galt? KULLMANN

Jeg orker ikke leke mer. EDDIE

Vil du at jeg skal dra? KULLMANN

Ja. EDDIE

Jeg skal dra. KULLMANN

OK. EDDIE

Jeg drar med en gang du har gjort meg den lille tjenesten. Jeg vet hvor han bor. KULLMANN

Jeg orker ikke. EDDIE

Kom igjen, Eddie. KULLMANN

Kan du ikke bare dra? EDDIE

Jeg drar med en gang du har gjort meg den lille tjenesten. KULLMANN

Eddie ser på ham uten å si noe. Så snur han og går tilbake til huset.

51. C. SCENE INT. HUS.

Eddie ligger på sofaen bak forhenget. Utenfor hører han stemmene fra Maria og Kullmann igjen.

MARIAS STEMME

Spiste han noe?

KULLMANN'S STEMME

Han bare kjefter.

MARIAS STEMME

Jeg orker ikke sjuke folk.

Latter.

KULLMANN'S STEMME

Vil du ha en øl?

Lydene forsvinner gjennom huset ut i hagen og nå hører Eddie bare summingen fra stemmene deres.

52. SCENE. EXT. HAGE. KVELD.

Maria og Kullmann sitter og drikker øl og snaps. Kullmann blåser røykringer på en barnslig og komisk måte.

MARIA

Moren min blåste røykringer og prøvde å tre dem inn på fingeren min.

Hun holder en finger framfor Kullmann og han prøver å "tre" røykringene inn på fingeren hennes, men bommer.

MARIA

Hun klarte tre stykker.

KULLMANN

Var hun storrøyker?

MARIA

Nei.

KULLMANN

Imponerende.

Hun holder fingeren framfor ham igjen og denne gangen klarer han å tre en perfekt røykring inn på fingeren hennes slik at den blir stående og dirre midt på fingerleddet.

KULLMANN

Bra?

MARIA

Veldig bra.

KULLMANN

Var ikke det en perfekt røykring?

MARIA

En gang tok jeg alle sigarettene til mora mi og la dem i en haug midt på gulvet og tente på, jeg håpet det skulle begynne å brenne.

KULLMANN

Bare røyk?

MARIA

Masse røyk. Jeg var alene hjemme, hun var borte og jeg visste ikke hvor hun var, hun hadde vært borte i flere dager, jeg var ti år og visste ikke hva jeg skulle gjøre, så jeg tente på sigarettene hennes. Men det ble bare røyk.

KULLMANN

Var du hjemme alene så lenge?

MARIA

Etter det orket jeg ikke å gå inn i huset. Det lukta jævlig der inne.

Hun ser ned i hagen.

MARIA

Jeg var redd for hva jeg skulle gjøre.

KULLMANN

Jeg tok noe jævlig sterk syre en gang og plutselig fikk jeg det for meg at jeg var en røyk, en sigarett, og det var en kompis som drev og røykte på meg, sugde meg i seg...

De ler, småfulle.

KULLMANN

Det er varmt.

MARIA

Jeg vil bade.

KULLMANN

Jeg liker å bade.

MARIA

Skal du ikke bli med å bade?

KULLMANN

Jeg burde ikke bade med deg.

MARIA

Hvorfor ikke?

KULLMANN

Tror du Eddie ville like det?

MARIA

Hvorfor skulle ikke Eddie like at vi badet?

Maria reiser seg og går inn i huset.

53. SCENE. INT. HUS. KVELD.

Maria åpner døra inn til kottet. Eddie ligger og sover. Maria setter seg ned på kne ved siden av ham. Hun bøyer seg ned og kysser han forsiktig på munnen. Hun brer over ham pleddet og går ut av rommet.

54. SCENE. EXT. HAGE. KVELD.

Maria kommer ut i hagen. Hun er kledd i badekåpen hun fikk fra Eddie. Hun ser ned på Kullmann.

MARIA

Sistemann uti.

Hun hopper ned fra trappen og løper ned mot vannet. Kullmann vrenger av seg buksa og skjorta og løper i underbuksa gjennom hagen ned mot vannet, i lange klyv. Maria hopper først i vannet og Kullmann stuper etter. _

De spruter og leker i vannet. Kullmann blir krakilsk. Klarer ikke helt å bremse sin plutselige og voldsomme begeistring; han spruter med vanr som et barn og velter seg omkring i vannet. Maria står med ett stille.

MARIA

Det var en som het Job og han hadde sju sønner og tre døtre og masse kveg og land og så var han en "uklanderlig og rettskaffen mann".

KULLMANN

Å ja?

MARIA

Men så ville Gud at Satan skulle teste Job ut.

KULLMANN

Hvorfor det?

MARIA

For å se.

KULLMANN

Se hva?

MARIA

Se hva han var god for, kanskje.

KULLMANN

OK.

MARIA

Og så sender han alle mulige ulykker til Job, og sønnene og døtrene dør og alt kveget og alt jævlig skjer, ikke sant, og Job blir sjuk og til slutt sitter han og skraper av seg byller med et potteskår, men aldri, aldri fornekte han Gud.

KULLMANN

For en tulling.

MARIA

Men tenk hvordan han må ha følt seg, Job, etter at han har stått imot alle de plagene og fremdeles er en "uklanderlig og rettskaffen mann".

Maria vasser inn mot land og klatrer opp på brygga. Hun tar på seg badekåpen. Kullmann står i vannet og ser på henne.

55. SCENE. INT. HUS. KVELD/ NATT.

Eddie står i vinduet på soverommet og ser ut. Han ser Kullmann og Maria nede ved bryggen.

Senere:

Eddie ligger og vrir seg i søvne. Han våkner. Reiser seg fra sengen. Han går bort til Kullmanns gjesterom. Han åpner døren. Det er ingen i sengen. Eddie bråvender og går ut på gangen. Eddie åpner døren til Marias rom. Han går bort til sengen. Maria ligger og sover. Eddie står over henne og stirrer på henne. Ansiktet hans. Maria sover i sengen. Eddie hører skritt i trappen. Han snur seg og får øye på Kullmann.

Kullmann stanser. De ser på hverandre. Kullmann går bort til døråpningen. Hvisker:

Hva gjør du?
KULLMANN

De måler hverandre.

Er du bedre?
KULLMANN

Ja.
EDDIE

Kullmann står og ser på Eddie.

Sikker?
KULLMANN

Eddie prøver å holde Kullmanns blikk fast. Så går han vekk fra sengen. Kullmann står og ser på ham.

Sov godt.
KULLMANN

Eddie legger seg på sofaen bak forhenget. Stirrer i taket. Eddie ligger og lytter til susing fra rørene, knirking i treverket. Øynene hans i mørket. Nå hører han tassende skritt i trappa. Eddie ser på forhenget. Det glir til side. Bamse - Svens hund - kommer inn i rommet. Den står i døråpningen og ser på Eddie. Hundens gule øyne. Hunden går bort til Eddie og slikker ham i ansiktet.

56. SCENE. EXT. MORGEN. HUSTAK.

Eddie kommer ut av huset. Han er blek og dårlig. Rett utenfor døra står gutten med et stort smil og en boks med meitemark og et snøre under armen.

Hei, Eddie.
GUTTEN

Eddie stirrer blindt på ham.

Er du klar?
GUTTEN

Han holder boksen med meitemark fram for Eddie.

GUTTEN

Tror du vi kommer til å få en kjempeabbor med den, eller?

Eddie ser fra boksen til guttens ansikt.

EDDIE

Jeg kan ikke fiske idag.

Gutten blir helt stille, ser i bakken.

EDDIE

Jeg må...

Gutten ser opp på ham.

EDDIE

Jeg må fikse taket.

GUTTEN

Men du lovte.

EDDIE

I morra fisker vi. OK?

GUTTEN

Du sa vi skulle gjøre det idag.

EDDIE

Jeg kan ikke.

GUTTEN

Men du sa.

EDDIE

Kom deg til helvete vekk.

Gutten skvetter unna og piler opp bakken.

EDDIE

Hei!

Gutten stanser halvveis oppe i bakken. Han ser ned mot Eddie. Så løper han videre. Eddie snur seg og ser opp mot huset. Kullmann står i vinduet og ser ned på ham.

57. SCENE. INT. SOVEROM. MORGEN.

Maria våkner av lyder fra taket. Hun går ut av sengen.

58. SCENE. EXT. TUN. MORGEN.

Maria kommer ut på tunet. Hun er bare kledd i en lang t-skjorte. Hun ser med morgetrøtte øyne opp på taket. Eddie driver og legger takstein.

MARIA

Eddie!

Eddie svarer ikke. Bare legger takstein.

MARIA

Kom ned.

Eddie svarer fremdeles ikke. Later som hun ikke er der.

MARIA

Du er ikke frisk.

Eddie fortsetter å arbeide. Kullmann kommer ut på tunet, kledd i er stripet pyjamas. Han står ved siden av Maria og ser opp mot taket hvor Eddie arbeider ufortrødent videre.

MARIA

Jeg snakket med legen i går kveld.

Eddie reiser seg opp på taket.

EDDIE

Jeg trenger ikke noen lege.

Kullmann snur seg mot Maria.

KULLMANN

Jeg tror han trenger lege.

Eddie stanser. Han ser ned på dem. Så tar han hammeren og begynner å knuse all taksteinen omkring seg.

Eddie går løs på pipa med hammeren.

EDDIE

Det er ikke rettfærdig!

Eddie går ut på mønet og begynner å kaste stein fra taket ned på bakken. Eddie sklir i sinne og faller ned fra taket og lander på rygg inne ved husveggen.

Maria og Kullmann går rundt huset bort til ham. De står rundt Eddie og ser på ham. Han har fått luften slått ut av seg og ligger og gisper på

bakken. Han blør fra et sår under øret. Kullmann rekker en hånd fran til Eddie. Eddie slår hånden hans vekk.

EDDIE

Ring og si at han ikke trenger å komme.

Maria stirrer på ham.

EDDIE

Ring og si det!

MARIA

OK.

EDDIE

Jeg klarer meg selv.

MARIA

Skal jeg hjelpe deg?

EDDIE

Nei.

MARIA

Hva er det jeg har gjort?

EDDIE

Alt.

MARIA

Ikke gjør det.

KULLMANN

Eddie...

EDDIE

Du har tatt fra meg alt. Er det nok?

MARIA

Du ødelegger.

EDDIE

Er det jeg som ødelegger?

MARIA

Ja.

EDDIE

Det er jeg som ødelegger?

Maria sier ingenting.

KULLMANN

Eddie...

EDDIE

Hold kjeft. Kom igjen. Kom igjen.

MARIA

Hva?

EDDIE

Kom igjen. Tråkk på meg.

KULLMANN

Hva faen, Eddie.

EDDIE

Du også. Kom igjen. Begge to. Hopp oppå meg.

KULLMANN

Du er syk.

EDDIE

Hopp da for faen. Jeg er ingenting. Jeg er en gammel junkie. Kom igjen. Tråkk på meg. Jeg er verdt det.

MARIA

Jeg går inn og ringer etter legen.

EDDIE

Nei!

KULLMANN

Du trenger lege, Eddie.

EDDIE

Spark meg, hopp oppå meg, tramp meg ned i jorda. Ring til legen. Få ham til å sparke meg hvis dere ikke klarer det. Hopp da, din jævel.

MARIA

Jeg ringer legen.

Eddie reiser seg. Støtter seg til husveggen.

EDDIE

Gjør det. Dere er faen meg de verste løgnerne jeg noen gang har møtt. De verste.

Han ser opp i skogen. Under eketreet får han øye på hunden fra natter før. Den er skitten og bustete og står og ser ned på ham. Eddie ser på Kullmann. Og tilbake mot hunden. Den er ikke der.

Eddie river seg løs fra dem. Han tar en spade som står lent inntil gjerdet og går mot skogen.

EDDIE

Hold dere vekk fra meg.

Maria snur seg og går i motsatt retning.

59. SCENE. EXT. SKOG. MORGEN

Eddie går opp til stedet hvor Kullmann og han gravla Bamse. Han står i et øyeblikk og ser ned på gravstedet. Så begynner han å bruke spaden. Eddie kaster jorden vekk fra gravstedet. Spaden støter mot noe bløtt i jorda. Eddie ser ned på restene av den døde hunden.

60. SCENE. INT. SOVEROM. HUS. MORGEN

Maria ligger på gresset i hagen. Hun stirrer rett opp i himmelen. Kullmann setter seg i stolen ved siden av henne.

KULLMANN

Maria. Jeg ble så lei meg.

Maria stirrer rett opp i luften, som om hun ikke registrerer ham.

KULLMANN

Kan jeg gjøre noe? Eddie har vært sprø de siste dagene.

Maria sier ingenting.

KULLMANN

Han kan være så jævlig.

Maria ser bort på ham.

KULLMANN

Jeg ville ikke si det til deg tidligere.

MARIA

Hva da?

Du er så fin. KULLMANN

Hva? MARIA

Du er så fin. KULLMANN

Så fin? MARIA

Bare det. KULLMANN

Hvorfor ville du ikke si det? MARIA

Jeg var redd for at du skulle misforstå ... Men jeg synes du er utrolig fin. Bare det. KULLMANN

Kullmann tar hånden hennes og kysser den. Maria trekker hånden til seg. Hun reiser seg opp på kne.

Liker du meg? MARIA

Ja. KULLMANN

Vil du dra sammen med meg? MARIA

Ja. KULLMANN

Hva skal vi gjøre? MARIA

Vi skal kjøre omkring i verden. KULLMANN

Bare oss? MARIA

Ja. KULLMANN

Hva med Eddie? MARIA

Eddie klarer seg. KULLMANN

Hva med gården? MARIA

Den står her. KULLMANN

Skal vi brenne den? MARIA

OK. Så drar vi. KULLMANN

Lukk øynene. MARIA

Hvorfor det? KULLMANN

Skal vi leke en lek? MARIA

Hva slags lek? KULLMANN

Lukk øynene. MARIA

Kullmann lukker øynene.

Ta av deg buksa. MARIA

Kullmann tar av seg buksa og underbuksa.

Ikke se. MARIA

Maria tar klærne hans under armen og går gjennom hagen mot brygga. Hur kommer ned på brygga. Hun snur seg og ser opp i hagen. Kullmann har reist seg og står naken og ser ned mot henne. Maria går helt ut på brygga og kaster klærne hans i vannet. Kullmann roper til henne oppe fra hagen.

61. SCENE. EXT. TUN. DAG

Eddie kommer gående over engen. Han har spaden i hånda. Han stanser og lener seg til den. Ser mot tunet. På trappa sitter gutten og venter på ham med fiskestangen sin. Eddie kryper sammen og gjemmer seg i gresset slik at gutten ikke skal få øye på ham. Gutten reiser seg fra trappa og går rundt huset.

Han ser seg omkring etter Eddie. Leter.

Eddie ligger i gresset med lukkede øyne.

Gutten går rundt huset. Kullmann er kledd i Eddies blå arbeidsoverall. Gutten går bort til ham. Kullmann snur seg og ser på gutten.

GUTTEN

Er du vennen til Eddie?

KULLMANN

Ja.

GUTTEN

Jeg ser etter Eddie. Jeg skulle vise ham noe, skjønner du.

KULLMANN

Å ja. Hva da?

GUTTEN

En hemmelighet.

KULLMANN

Å.

GUTTEN

Den er nede i sivet.

KULLMANN

Der nede?

GUTTEN

Ja.

KULLMANN

Det er sikkert en kjempes fin hemmelighet.

GUTTEN

Vil du se den?

KULLMANN

Får jeg?

De går sammen ned gjennom hagen.

62. SCENE. EXT. SIV. DAG

Gutten og Kullmann går inn mellom sivene. Gutten baner seg vei mellom de høye sivene og kommer fram til et rede. Forsiktig bøyer han sivene til side og stirrer storøyd på redet. Det ligger fem gåseegg i redet. De hvisker:

KULLMANN

Er det gåseegg?

Gutten nikker.

KULLMANN

Så fine.

GUTTEN

Det er ingen andre som vet om dem.

KULLMANN

Hvis du tar på dem vil ikke moren ha dem lenger.

GUTTEN

Er det sant?

KULLMANN

Ja. Du har fin kniv, du.

GUTTEN

Fått den av Eddie.

KULLMANN

Får jeg se på den?

GUTTEN

Den er skikkelig skarp.

KULLMANN

En gang skar jeg en mann med en sånn kniv.

GUTTEN

Hvorfor det?

KULLMANN

Han var vanskelig. Han skyldte Eddie og meg noen penger, skjønner du. Og så sa Eddie at jeg skulle skjære ham.

GUTTEN

Gjorde du det?

KULLMANN

Jeg gjorde det Eddie sa. Jeg skar av ham øret.

Gutten ser opp på Kullmann.

KULLMANN

Etter det var han ikke så vanskelig lenger. Vær forsiktig med den kniven.

Han rekker kniven tilbake til gutten og bøyer seg fram over redet. Har plukket et egg opp av redet og legger øret inntil det.

GUTTEN

Kan du høre noe?

KULLMANN

Det er fantastisk.

GUTTEN

Hører du noe?

KULLMANN

Det er lyden av livet.

Han legger egget inntil guttens øre.

KULLMANN

Hører du det?

Gutten nikker. Kullmann legger egget tilbake reiret. Gutten ser på egget.

GUTTEN

Jeg må hjem nå.

KULLMANN

OK. Hvis du har lyst til å fiske en dag får du si ifra. Jeg kan noen bra fisketriks.

Gutten nikker. Så går han gjennom sivene vekk fra ham.

63. SCENE INT. KJØKKEN. DAG

Maria står på soverommet og pakker klær i en bag.

64. SCENE EXT. ENG. DAG

Eddie ligger i det høye gresset med lukkede øyne. Han åpner øynene og ser rett opp.

65. SCENE. INT. SOVEROM

Eddie går opp trappen, inn på soverommet. Han ser på Maria som står og pakker.

EDDIE

Er det dette du vil?

Maria ser stille på ham.

MARIA

Hva snakker du om?

EDDIE

Hvorfor gjør du det?

MARIA

Jeg gjør ingenting.

EDDIE

Du ødelegger alt sammen.

MARIA

Gjør jeg?

EDDIE

Alt sammen. Oss. Dette stedet.

MARIA

Jeg skjønner ikke hva du snakker om.

EDDIE

Du knuser og ødelegger. Det er det du gjør.
Alt blir til dritt.

MARIA

Du visste ikke engang hva jeg het.
Husker du det? Jeg hadde sett på deg i flere
uker. En natt gikk jeg til der du bodde og satte meg
utenfor døra di og ventet på at du skulle komme hjem.
Jeg fikk lov til å være der, men du rørte meg aldri.
En natt la jeg meg i sengen din. Jeg lot som jeg gråt.
Du la hånden over ansiktet mitt.

Hun går bort til ham.

EDDIE

Kom deg til helvete vekk fra meg!

Han vender seg vekk fra henne og går ut av rommet.

66. SCENE. EXT. BIL. DAG.

Eddie kommer ut av huset. Kullmann står ved bilen. Eddie går helt bort til Kullmann.

EDDIE

Skal vi dra?

KULLMANN

Hva?

EDDIE

Ville du ikke at jeg skulle bli med deg?

Kullmann smiler.

Eddie setter seg inn i førersetet. De kjører opp bakken. Eddie ser i speilet. Maria står på tunet. Eddie ser på henne. Hun går etter bilen. Eddie gir mer gass.

De kjører vekk fra gården.

67. SCENE. INT. BIL. KVELD.

Eddie og Kullmann kjører inn mot byen. Lysene fra motorveien blafrer forbi de mørke vinduene. De spiller høy teknomusikk. Eddie sitter og rigger fram og tilbake. Kullmann roper når han snakker:

KULLMANN

Jeg tenkte på ham mens jeg satt inne.

EDDIE

Hva tenkte du?

KULLMANN

Jeg tenkte på det jeg skulle gjøre med ham.

EDDIE

Ja?

KULLMANN

Jeg så ham for meg. Ansiktet. Hendene. Ansiktet.

Huset hans. Dama hans. Pengene. Jeg tenkte på pengene.

EDDIE

Skal vi smadre ham?

Eddie skrur opp musikken. De kjører videre.

68. SCENE. EXT. HAGE. KVELD.

Maria sitter på benken under det store treet. Hun ser ned mot huset. Gutten kommer bort til henne. Maria skvetter. Gutten smiler til henne. Han setter seg ned på benken.

GUTTEN

Hva driver du med?

MARIA

Jeg vet ikke hva jeg skal gjøre.

Gutten nikker. De sitter stille og ser ned mot huset. Det lyser fra vinduet i stuen. Gutten tar fram en eske med pastiller og rekker der fram mot henne. Maria tar en pastill.

69. SCENE. INT. BIL. KVELD

Eddie stanser bilen foran en sliten blokk.

EDDIE

Er det her han bor?

Kullmann skuler ut på den mistrøstige blokka. Eddie ser på Kullmanns ansikt.

EDDIE

Skal vi gå og ta ham?

KULLMANN

Ja.

De går ut.

70. SCENE. INT. GANG. KVELD.

Eddie og Kullmann går gjennom en forsoffen gang og stanser foran en dør. Eddie banker på døra. En KVINNE i en badekåpe åpner døra på gløtt. Hun kikker ut på dem.

KULLMANN
Lasse?

KVINNE
Han er ikke hjemme.

KULLMANN
Jeg har noe til ham.

KVINNE
Legg den i postkassa.

Kvinnen vil lukke døra, men Eddie sparker til den og trenger seg inn i leiligheten.

Eddie går inn i leiligheten. Kullmann og kvinnen følger etter han innover i en liten, rotete, nikotingul leilighet. Eddie og Kullmann går inn på kjøkkenet, inn i stuen. Det er ingen der. Kvinnen følger etter. De snur seg og ser mot soveromsdøren. Kvinnen blokkerer veier til døren.

KVINNE
Bare sett det på bordet, jeg skal besøke ham på sykehuset i morgen.

EDDIE
På sykehuset?

KVINNE
Han har fjernet den venstre lungen.

KULLMANN
Lasse skylder meg penger.

KVINNE
Hva?

KULLMANN
Pengene han skylder meg. Det er derfor vi har kommet.

KVINNE
Lasse har aldri hatt spenn.

KULLMANN
Ikke gjør det vanskelig. Åpne opp døren. Jeg vet at Lasse er der inne.

KVINNE
Lasse er på sykehuset.

De skyver kvinnen til side og river opp døren til soverommet. Under den enkle sengen stikker et par ben fram.

KULLMANN

Hei!

Eddie tar tak i bena og drar en sprellende mann fram fra under sengen. Han er bare kledd i en underbukse. Eddie snur ham om og skal til å smadre Lasse. Han stanser.

EDDIE

Det er ikke Lasse.

Kullmann bøyer seg over mannen.

KULLMANN

Hvem faen er det her?

Kvinnen ser svarløst på dem.

EDDIE

Hvem faen er du?

Kullmann løfter mannen opp fra gulvet.

KULLMANN

Hvor er Lasse?

MANN

Jeg vet ikke. Jeg har ikke noe med det å gjøre.

Eddie snur seg mot kvinnen.

EDDIE

Lasse er på sykehus. Og her ligger du og knuller med en annen mann?

KULLMANN (til mannen)

Skal jeg kaste deg ut gjennom vinduet?

Mannen rister på hodet. I et desperat forsøk på å unnsnippe kaster han seg rundt, piler mellom Kullmann og Eddie ut av soverommet.

Kullmann og Eddie går gjennom leiligheten etter mannen. Han lukker seg inne på det andre soverommet. Kullmann sparker inn døren.

De står inne på et barneværelse. En tolv år gammel gutt står i pyjamas framfor dem. Fra en barneseng gråter et lite barn. Mannen gjemmer seg bak barnesengen.

MANNEN

Jeg vet ingenting.

KULLMANN

Hvor er pengene?

MANNEN

La meg gå. Jeg har ingen penger.

Eddie ser på kvinnen i døråpningen og guttungen i pyjamas. Kullmann skritter over barnesengen og går bort til mannen og slår ham i gulvet. Mannen ligger og blør på gulvet, gulper.

KULLMANN

Pengene.

Tolvåringen hopper opp på ryggen til Kullmann.

GUTTUNGEN

Gå ut av rommet mitt.

Kullmann skyver ham til side og han snubler og faller. Mannen kryper under barnesengen.

KVINNEN

Vi har ingenting.

KULLMANN

Hold kjeft!

Eddie ser på guttungen som ligger og klynker inne ved veggen. På der livredde moren. Han går bort til Kullmann og tar ham i armen.

EDDIE

Vi stikker

KULLMANN

Hva?

EDDIE

Det er ingenting her.

Kullmann dytter Eddie hardt vekk.

KULLMANN

Jeg vet at han har pengar.

Kullmann trekker mannen fram og begynner å slå ham. Kvinnen kommer opp bak Kullmann. Kullmann snur seg og slår ut etter skikkelsen bak seg. Han treffer kvinnen i ansiktet og hun faller bakover og slår hodet i gulvet. Kvinnen ligger urørlig. Hun blør fra munnviken. Gurgler. Begynner å riste. Guttungen reiser seg fra gulvet. Babyen skriker i

sengen. Kvinnen rister på gulvet. Øynene er hvite. Kullmann står og vagger fram og tilbake og ser på henne. Eddie går bort til kvinnen. Bøyer seg over henne. Hun får ikke luft.

GUTTUNGEN

Tungen. Få løs tungen.

Eddie åpner munnen hennes. Stikker to fingre inn i gapet hennes, lirker tunga på plass. Kvinnen trekker etter været. Kullmann snur seg i gangen og går mot utgangen. Eddie stryker blodet vekk fra kvinnens munn. Hun blir roligere. Eddie ser opp på guttungen. Møter blikket hans.

71. SCENE. EXT. GATE. NATT

Eddie kommer ut på gata. Kullmann står og lener seg til veggen.

KULLMANN

Eddie...

Eddie svarer ikke.

KULLMANN

Hvor skal du?

Kullmann legger en hånd på skulderen hans.

KULLMANN

Eddie.

EDDIE

Du var aldri min venn.

Kullmann står urørlig ved siden av ham. Sier ingenting.

Eddie snur seg og går vekk fra ham.

72. SCENE EXT. GATE. NATT

Eddie går ned gaten, vekk fra Kullmann og boligblokken.

Eddie går langs motorveien. Han haiker. Biler passerer.

73. SCENE. INT. HUS. GRÅLYSNING.

Eddie kommer gående inn på tunet.

EDDIE

Maria!

Han står og ser seg omkring et øyeblikk. Stedet virker forlatt. Eddie går inn i huset.

74. SCENE. INT. HUS. GRÅLYSNING.

Eddie går gjennom huset, han går fra kjøkkenet til gangen, opp trapper til annen etasje, åpner døra til soverommet. Det er tomt og sengen er oppredd. Eddie går gjennom stuen. Han setter seg i lenestolen, ser seg omkring i det tomme huset, lener seg tilbake og lukker øynene.

Eddie åpner øynene. Maria står ute i engen, rett framfor ham. Så er hun vekk. Eddies ansikt. Det banker på døren.

75. SCENE. INT SOVEROM. GRÅLYSNING.

Eddie og Maria ligger i sengen.

MARIA

Jeg sovna på benken.

EDDIE

Er du ikke kald?

MARIA

Jo.

Eddie trykker henne inntil seg, Maria lener hodet mot Eddie.

MARIA

Jeg drømte att jeg hade født et barn med skjegg.

EDDIE

Med skjegg?

MARIA

Du sto på tunet med barnet i armene. Og jeg gikk bort til dere. Bøyde meg fram over dere. Barnet hadde skjegg i hele ansiktet.

EDDIE

Mm.

MARIA

Jeg tror jeg vil ha barnet, Eddie.

Hun lukker øynene.

76. SCENE.EXT. GÅRDSVEI. MORGEN _

Kullmanns bil står på veien framfor huset. Motoren er i gang. Kullmann sitter og ser ned på gården.

Gutten kommer bort til bilen. Han nærmer seg forsiktig, kikker inn gjennom vinduet. Kullmann ruller ned vinduet. Ser på Gutten. Gutten setter seg inn i bilen. Han trykker på knappene i panelet.

77. SCENE. INT. SOVEROM. GANG. MORGEN.

I det halvmørke soverommet. Vi hører den svake lyden av en bilmotor. Eddie går ut av sengen. Han reiser seg og ser på Maria som ligger og sover, tungt. Eddie går ut i gangen, bort til vinduet. Han trekker fra gardinet. Han ser ut av vinduet.

Oppe i bakken ser han Kullmanns bil. Gutten og Kullmann bak vinduet.

78. SCENE. EXT. TUN. DAG.

Eddie kommer ut av huset. Han står på trappen og ser opp mot Kullmanns bil. Eddie går ut på tunet.

Gutten ser ned mot huset og Eddie.

Gutten går ut av bilen. Han går ned til Eddie.

Eddie og gutten går inn i huset.

Kullmann sitter i bilen og ser ned mot huset. Et øyeblikk sitter han slik, i stillhet. Så rygger han, og kjører vekk.

79. SCENE. EXT. SKOG. DAG

Eddie går gjennom skogen sammen med en hund. Hunden er ung og har ikke lært seg å gå i bånd og Eddie må hele tiden trekke den til seg.

Han går gjennom skogen opp mot Svens hus. Eddie stanser i skogkanter og ser inn mot huset til Sven. Han nøler. Så går han fram mot huset.

Vi ser portrettbilder av Eddie og Maria og gutten. Huset i bakgrunnen. Over hører vi Eddies stemme.

EDDIE V. O

Du tror at alt i orden. Det er bra nå.

Du har klart det. Du har det godt. Men det er bare en liten ting som skal til. Et lite blikk over skulderen på en bensinstasjon. Så ser du noe du aldri skulle ha sett. Plutselig har du de samme gamle tankene. Så er du sjuk igen. Du er tilbake der du begynte.

manuskriptet er trykket slik det forelå på første innspillingsdag, 18 juni 2000, etter tre måneders jobbing. hverken dialog, sceneanvisninger eller scenenumre, er forandret. bare de omskrivningene som førte til konkrete endringer i hovedhandlingen er ført inn i denne boken, for ordens skyld.

takk til alle gode lesere: kim, mikke, maria, lars saabye, hans petter, sølve, crispin, marianne og alle som har vært inne i manusvogna og sett seg omkring og pekt på saker og ting som står på hue ...

BETRAKTNINGER FRA ET STRÅLENDE HELVETE Nikolaj Frobenius

Det er enkelte øyeblikk som brenner seg fast i hugen. Allerede idet de inntreffer skjønner du at akkurat dette kommer du aldri til å glemme. Det er ikke mulig. Det kommer alltid til å være etset fast.

Det er avslutningsfest på spillefilmen *Øyenstikker*. Klokken er ått om morgenen. Sol over innsjøen, innsekter i lufta. Teamet og skuespillerne har jobbet i atten timer og har klart å holde tidsfrister og den siste timen er de blitt servert pønsj og champagne og sigarer og hva vet jeg. Jeg sitter i en taxi og ser sløvt utover plassen, da jeg får øye på ham. Synet av den svenske skuespilleren Mikael Persbrandt som sitter naken på en damesyssel mens han sykler rundt og rundt på gressplenen og skråler en uidentifiserbar svensk ballade (sannsynligvis romantisk) er et øyeblikk du ikke glemmer. Ikke bare fordi kontrasten mellom den høyreiste Persbrandt og den skrøpelige damesykkelen i seg selv var et komisk syn, eller at ansiktet hans er så rødmusset av sjampis at forsøket på å synge rent virker temmelig latterlig. Det er noe annet. Det er en annen grunn til at dette bildet av skuespilleren har brent seg fast. Det er noe med bildet av den nakne Persbrandt og damesykkelen som for meg er blitt stående som et bilde på hele innspillingen av filmen *Øyenstikker*, og som summerer opp de anstrengelsene som gikk opp i film under de tre ukene innspillingen varte på location i Starby, 10 mil nord for Stockholm.

Jeg tror det har noe med disse ordene å gjøre: Vilje, uvilje. Sterk, skrøpelig. Orden, kaos. Grense, sammenbrudd. Ubehagelig, morsomt Umulig, suverent.

Jeg skal spole litt tilbake før jeg forklarer dette nærmere.

DET UMULIGE

Da jeg gikk på filmskole i London og lærte å skrive filmmanuskripter, læreren til oss, om og om igjen: En manuskriptforfatter har ingenting et filmsett å gjøre og bør holde seg lengst mulig unna. Som en god el har jeg stort sett fulgt rådet, og har gjennom enkelte erfaringer samtaler med andre manuskriptforfattere skjønnet hvorfor det er påtrengende for læreren min å prente denne kjøreregelen inn i oss.

Det å skrive filmmanuskripter adskiller seg i all vesentlig gr fra det å regissere film. Det er to radikalt ulike disipliner, akkurat som det å skrive en roman er en helt annen erfaring enn å skrive filmmanuskript. Filmmanuskriptforfatteren vet ikke nødvendigvis noe om det å regissere film enn en postfunksjonær, men forhåpentligvis vet hun eller han mye om hva som er et godt grunnlag for en filmfortelling.

For meg har utgangspunktet for å skrive manuskripter til kortfilmer og spillefilmer ikke vært å skrive litterært interessante tekster, men snarere å skape dramatiske grunnlag for scener og sekvenser; hele filmfortellingen. Disse grunnlagene rommer en hel verden, de har i seg karakterer, konflikter, utvikling, en tankeverden og en dramatisk form og visuelle skisser. Men dette grunnlaget er ennå ikke en film. Med dette grunnlag begynner og slutter jobben min som manuskriptforfatter. Selv om jeg har skrevet en fantastisk scene, vet jeg ikke om regissøreren kan forløse den, eller om den er mulig å forløse på et filmsett. Dette er en permanent pine, selvfølgelig, og samtidig er det en lettelse. Jeg vet aldri hvor god en scene kan bli på lerretet, men jeg har en anelse

om hvor god den kan bli på papiret. Kanskje er det de uante mulighetene som gjør at jeg trekkes tilbake til filmanuskriptskrivningen igjen og igjen, selv om jeg etter hvert eneste manuskript sier til meg selv at dette var siste gang. I enda større grad enn romanforfatteren eller poeten er manuskriptforfatteren tråklet fast i glipen mellom det mulige og det umulige. Når jeg skriver en setning er språket alltid en mulig frigjøring eller en begrensning. I filmmanuskriptets begrensede språk (et manus bør aldri være for godt å lese) er spennet mellom det som står på siden og det som kan ende opp på lerretet ganske svimlende. Sjansen for at en scene går på trynet er alltid overhengende og håpet om at der skal bykse ut i en enhjørning, er en kamp mot virkeligheten - og rein teknikk. Kanskje det er derfor jeg ikke gir opp å skrive filmmanuskripter og stadig vender tilbake til denne umulige og utilfredsstillende disiplinen; det er noe avhengighetsskapende ved risiko.

Jeg var temmelig fast bestemt på at jeg hadde funnet min måte å arbeide med filmmanuskripter på, da jeg ble kontaktet av Fireogenhalvs produsent Turid Øversveen. Hun ville gjerne vite om jeg hadde lest Ingvar Ambjørnsens novellesamling *Natt til mørk morgen*. Heldigvis var jeg i stand til å fotelle henne at jeg akkurat hadde lest boken, det var en heldig tilfeldighet. Fireogenhalv ville gjerne sette sammen et lag for utvikle tittelnovellen til et filmmanuskript, men hadde ambisjonener om å gjøre dette på en uortodoks måte. Forslaget fra Turid gikk ut på at regissør Marius Holst og jeg skulle sette oss ned i noen uker og se hva vi klarte å tenke og skrive på den tiden. Deretter skulle filmen lages med minimalt utstyr og lite budsjett. (Det var aldri snakk om å følge noen "Dogme"-regler, men snarere et ønske om å løsrive seg fra den omstendelige og kreativitetsdrepende filmproduksjonsmaskinen.) I utgangspunktet var jeg temmelig skeptisk til forslaget. Ikke fordi jeg ikke var frustrert over TIDEN det tar å skrive et filmmanuskript og få det produsert, men fordi jeg i utgangspunktet er uhyre skeptisk til all kunstneriske snarveier. Jeg tror ikke de finnes, og mener det er en ondskapsfull løgn å innbille folk at det er en løype som leder rett til godtebutikken, når sannheten er at du sannsynligvis må klatre over fem fjell. Grunnen til at jeg omsider gikk med på å skrive manuskriptet - som et eksperiment - var mange nok: En meget kreativ regissør, muligheten for å jobbe tett med noen av skandinavias mest interessante skuespillere, og sjansen for endelig å klare å produsere noe uten å bruke tre år på slitet.

Vanligvis er samarbeidet mellom manusforfatter og regissør preget av stor velvilje fra begge parter. Velviljen kan utvikle seg til desperasjon og fortvilelse og det hender at samarbeidet skjærer seg. Men som regel er det ikke maktkamp eller sjalusi som avslutter samarbeid mellom regissører og manusforfattere, men utmattelse og kreativ tomgang. Etter tre års arbeid, femten dramaturgkonferanser, fire produsenter og to filmkonsulenter står filmskaperne som regel igjen med et nittisiders filmmanuskript og en tomkjørt hjerneblære.

Da Marius klarte å lokke Maria Bonnevie, Mikael Persbrandt og Kim Bodnia til Norge for å diskutere et syltynt synopsis jeg hadde skrevet, følte jeg meg både usikker og stolt. Her kom framragende skuepillere fra Stockholm og København for å diskutere noen halvkvedede viser hakket ut

og mishandlet fra en novelle ... Men i huset ute på Gåsøya i Oslofjorde ble det minimal tid til å være bekymret for egen stolthet.

Det finnes fordeler og ulemper med skuespillere. Jeg har ingen tro på at skuespillere kan improvisere fram manuskripter for regissører og forfattere. Det er en misforståelse at Mike Leigh jobber på den måten, og det er en enda større misforståelse å kopiere noe Mike Leigh ikke gjør. Dette er de fleste erfarne skuespillere fullstendig inneforstått med.

Men at skuespillernes oppfatninger og lesninger av et manuskript kan være av uvurderlig betydning fikk vi til alt overmål bevist under arbeidet med denne filmen. Bodnias rasende entusiasme, Bonnevis stillfarne og dramatiske søk og Persbrandts virtuose skulpturering av karakteren sin, skulle få stor betydning for utformingen av manuskripte langt inn i opptakene.

TEKST, TEKST, FILM

Utgangspunktet for den filmen som til slutt fikk tittelen *Øyenstikker* er bemerkelsesverdig avklart. Ingvar Ambjørnsens novelle handler ganske enkelt om et par som har trukket seg tilbake fra det harde livet i byer for å forsøke å skape et nytt liv. Det kommer et besøk, en venn fra gamle dager. Vi vet ikke hva han bringer med seg, bare at det ikke er noe godt.

Dette er også utgangspunktet for filmen. Selv om Ambjørnsens materiale er hogget opp og veltet omkull og kastet fram og tilbake med full frihet, så er det Ambjørnsens klare dramaturgi som ligger i bunn og driver karakterene videre, utover, inn igjen, og fram mot et slutt punkt. Klarheten var en stor fordel når jeg skulle skrive så fort, og samtidig være åpen for forslag fra skuespillere og produsent og regissør. Jeg har ofte tenkt at filmskriving er en øvelse i diplomati, og under denne hurtige og til tider desperate prosessen ble det også en øvelse i magefølelse. Det var rett og slett ikke tid til å sitte å gruble i lang tid på enkelte scener. Jeg var nødt til å skrive veldig raskt og å stole på at hurtigheten i seg selv var en styrke.

Noen måneder senere, etter at alt dette var over, intervjuet jeg den danske manusforfatteren og filmkonsulenten Mogens Rukov i København for *Vinduet*. Rukov kom da med en spissformulering som kjentes merkelig relevant for det arbeidet jeg nettopp hadde vært igjennom.

"Jeg vil si at det vanligvis er noe feil hvis det tar mer enn tre måneder å skrive et filmmanuskript," sa Rukov.

I etterkant virket det for meg som en forløsende spissformulering. Rukov framholdt at man bør etterstrebe dynamikk og bevegelse i all dramatisk skriving. Det kan være en stor fordel å ha tenkt over en filmfortelling i ti år, sa Rukov, men man bør ikke bruke mer en et par måneder på å feste den til papiret. Å sitte for lenge å flikke på et filmmanuskript kan bremse den framdriften som på et eller annet plan er viktig i enhver film.

Vi var så heldige å ha et veldig solid rammeverk da vi begynte å skrive *Øyenstikker*: tre karakterer (i all hovedsak), en location, et klassisk trekantdrama. Under arbeidet med manuskriptet prøvde vi ut en masse syke greier, men alltid med utgangspunkt i historiens ramme. Av c til, når Marius og jeg virkelig hadde viklet oss inn i noe som ikke hørte til denne verden, var det godt å ha den enkle historien å lene se til.

Vi begynte arbeidet med manuskriptet i begynnelsen av april. I slutten av juni startet opptakene som skulle vare i 18 dager og slite u mentalhelsen til 25 voksne mennesker, brenne ned en låve og sende et rolexur på svarte sjøen ...

Manuskriptet ble skrevet på et par måneder, og var langt fra noe perfekt skriftstykk. Men det hadde i seg interessante karakterbevegelser og mange gode spillescener. Skuespillerne likte stoffet og hadde mange interessante innspill, særlig med hensyn til karaktertroverdighet. Det var imponerende å se hvordan disse skuespillernes finstilte intuitive forståelse av menneskelige adferdsmønstre fungerte. Mange av de vendepunktene som karakterene går gjennom i løpet av handlingens gang ble justert litt etter samtaler med skuespillerne. Trekantdramet ble "tettere" og karakterene ble ytterligere spisset til.

Når forfatteren er ferdig med manuskriptet fortsetter regissøren c skuespillernes arbeid med å utvikle manussidene til film. I dette tilfellet - hvor det fra begynnelsen av var lagt opp til noe improvisasjon under opptakene, fikk skuespillerne frihet til å gjøre justeringer mens kameraet rullet. At jeg skulle være til stede under opptakene og gjøre korrigeringer av manus, skrive nye scener og delta i leseprøver, var en forutsetning i og med at skriveperioden hadde vært s kort.

Selv om manuskriptet ble langt mer ferdig enn jeg hadde drømt om c vi gikk igang med forberedelsene, skulle jeg få nok å gjøre under innspillingen ...

Begynnelser og slutter er som alle manuskriptforfattere vet noe av det jævligste som finnes. Det burde finnes historier uten begynnelse og slutt. På *Øyenstikker* arbeidet vi med justeringer av slutten fram til é time før opptak den siste natten. Jeg satt i min kjære campingvogn og skrev på sluttscenen mens de rigget opp for opptakene på gården. Men forsøkene på å skrive en riktig slutt på en historie som tydeligvis ikk ville slutte, var bare en av de tingene som voldte meg hodebry under innspillingen.

Gården som "Eddie" og "Maria" (Bodnia og Bonnevie) bor på består a tre bygninger. Hovedhus, uthus, låve. Det var plassert et elektroaggregat i låven for å forsyne innspillingen med strøm. En morgen tok aggregatet fyr og satte hele låven i brann. Det store huset brant til grunnen på noen timer, og det var bare en askehaug tilbake da brannvesenet ankom. Ingen kan beskyldte Holst for å mangle snarrådighet og kreativitet, han er en dikter på settet, en utømmelig kilde til nye innfall. Derfor ble brannen plutselig en spillescene. Brannen svei seg rett inn i manus, uten at manusforfatteren hadde en anelse om hva han skulle gjøre med det. En låve brenner ikke bare ned sånn helt uten videre ... eller gjør den det?

Hele prosessen - manusskriving, skuespillerarbeid, opptak - var preget av en vilje til å ta innfall på alvor, og derfor var det på en måte naturlig at også en ulykke skulle komme uventet inn i historien, som et innfall fra elementene.

DET ER GRENSER FOR DET AKSEPTABLE

I ettertid velger jeg å betrakte filmimprovisasjon med begrenset entusiasme. Jeg tror alle har noe å lære av å improvisere, av å være tvunget til å improvisere. Men faren for å lage noe makkverk er alltid til stede når man improviserer, og hvis man ønsker å ende opp med et godt resultat er det essensielt at rammene for det improviserte arbeidet er klare og at de dramatiske forutsetningene er til stede.

Vi var under innspillingen av *Øyenstikker* heldige i den forstand at vi hadde en ferdig formulert historie, et manuskript som kunne spilles inn uten forandringer, og samtidig hadde vi skuespillere og filmarbeidere som var villige til å strekke seg langt for å se om historien kunne utvikles ytterligere.

For meg som manusforfatter var den viktigste erfaringen knyttet til selve manusprosessen. Når skuespillere improviserer på settet ligger de utenfor forfatterens kontroll, og en vurdering av hva som skjer under slike prosesser er ikke så enkel, og kanskje ikke så viktig. Det interessante for meg var at veien fram til det endelige manuskriptet var preget av frihet og lekenhet. Marius og jeg arbeidet mye med å tøye grensene for det akseptable. Hva skjer hvis Eddie ikke gjør det vi forventer at han skal gjøre? Hva skjer hvis han ikke oppfører seg skikkelig? Hva skjer hvis han oppfører seg skikkeligere enn vi noensinn har trodd han kunne? Hva skjer hvis Maria nekter å svare på det spørsmålet? Er det mulig at Kullmann vender tilbake enda en gang? Hvor langt strekker Eddies tålmodighet seg? Hvor lang er kjærligheten?

Denne type karakterforsøk i manusskrivingen forutsetter at man ikke har klarlagt for mange ting på forhånd og hele tiden støter hodet mot en vegg av et treatment (en ca 20 siders prosaberetning om filmens handling). Det ble aldri skrevet noe treatment for filmen, og jeg er sikker på at det hadde gjort manuskriptet dårligere. I stedet arbeidet vi mye med emosjonell struktur, å følge karakterenes bevegelser innenfor fortellingens begrensninger. Dette var ikke alltid noe enkelt arbeid, men det førte oss inn i mange merkelige kroker av disse menneskenes tanke- og følelsesliv. Begrepsparene som jeg nevnte innledningsvis preget også dette arbeidet. Å trekke en dramatisk karakter utover sine egne rammer handler mye om å forstå forholdet mellom overskridelse og lover i mennesker, og om hvordan motsetninger knytter seg til hverandre.

Under arbeidet med manuskriptet lærte jeg mange ting jeg ikke hadde forventet å lære, og kanskje lærte jeg bort en ting eller to som jeg ikke visste at jeg kunne. Det var uansett en prosess som satte spørsmålsteget ved mange av de lovene og reglene som vi tar for gitt når vi skal lage fortellinger.

Et filmteam er en moderne omreisende sirkustropp. For en utenforstående var det nye kunststykker å se hver dag. Fotografer, B-foto, lydfolk, rekvisitører viste fram stadige improviserte triks, og det var en slags gjennomgående logikk i dette, at alle, fra produksjonsstab til biroller improviserte fram løsninger for det umulige. Folk ble gale, mistet styringen, falt i vannet, kranglet og slåss, det var et helvete fra ende til annen, og samtidig i ettertidens lys er alle konflikter glemt i en kjeller på Starby, og tiden har omformet sommerens straffeleir til en forventningens feriekoloni. I den kolonien kan det skje uventede, mørke og lyse ting, låver kan brenne opp, replikker kan etse seg fast på innsiden av skallen og aldri komme ut, en skuespiller kan sykle naken omkring på en damesykkel, flirende, skrålende, hele tiden er han i ferd med å miste balansen, men av en eller annen grunn faller han aldri, han sykler videre, nedover en skråning, i retning av et vann ...